

FAŞİST NİJEDƏN SONRA RUSİYADA DAHA ÜÇ DAŞNAKIN XATİRƏ LÖVHƏSİ SÖKÜLDÜ - İRƏVANDAKI RUS SƏFİRLİYİ ƏHATƏYƏ ALINDI..

Prezident Əliyev yeni icra başçıları qarşısında qəti tapşırıqlar qoydu - "Əgər vətəndaşlar razı olsalar... mən də razı olacağam"

■ səh. 3 ■

Mehriban Əliyevanın səfərindən sonra Rusiya-Azərbaycan münasibətlərində yeni - innovasiyalar istiqamətinin açıldığını Lavrov da təsdiqlədi...

■ səh. 4 ■

Ermənistan Bratislavada predmetli danışıqlara məcbur edildi... (?)

■ səh. 4 ■

Lavrovun Bakı görüşlərinin daha bir nəticəsi - Paşinyanın Biskekdə "Azərbaycana silah satmayın" çağırışı yerə düşdü...

■ səh. 6 ■

Rəsmi Bakı Moskvadan yeni silahlar alır, İrəvan böyük qorxu içində...

■ səh. 9 ■

Armavirdə AzTV-nin müxbiri Njdenin heykəlinə görə bir dəstə erməninin hücumuna məruz qaldı...

■ səh. 2 ■

Gənc alimlərin say problemi - yaşı 30-dək olan cəmi 325 alim...

■ səh. 14 ■

Turizm sahəsində yeni işə başlayanlara vergi güzəştləri nəzərdə tutulur

■ səh. 14 ■

■ səh. 5 ■

Azərbaycanda kadr islahatlarını ləkələmək istəyən «erməni variantı» - klanlararası mübarizənin nəticəsi...

Lavrovun səfərinin nəticələri Ermənistanla daha bir zərbə vurdu
- Qarabağ icmalararası danışıq istəməyən tək ermənilərdir...

■ səh. 6 ■

Paşinyan uğursuz futbolçu Mxitaryanı Bakıya qoymurdu,
indi vəzifəli erməni məmurları özü şəxsən göndərir...

■ səh. 7 ■

Dünyanın ən böyük əhalisinə malik
ölkələrdən Azərbaycana yeni axın başlanacaq

■ səh. 10 ■

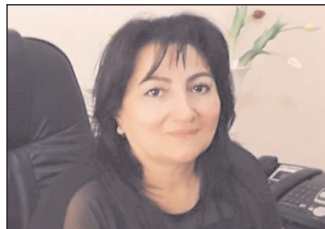
Məmmədیارovla Mnatsakanyanın Bratislava görüşü ermənilər üçün niyə son şans kimi dəyərləndirilir?

Ermənilərə "qucaq açan müsəlman dövlətlərinin" özünüifşası davam edir - Kral Hüseyn İrəvana gedir

Səhidlərimizin müqəddəs statusunu da ikiye bölürlər - hərbi şəhid, mülki şəhid?

Çox deyildən sonra banklar kredit faizlərini aşağı saldı, sonra nə olacaq...

İcbari tibbi sığortanın uğur qazanacağına şübhələr var - kadr çatışmır, xidmət səviyyəsi aşağıdır və sair...

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva Xalq artisti Əlibaba Məmmədovun evində qonaq olub

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva dekabrın 4-də Xalq artisti, görkəmli muğam ifaçısı, bəstəkar-xanəndə Əlibaba Məmmədovun evində qonaq olub.

Armavirdə AzTV-nin müxbiri Njdenin heykəlinə görə bir dəstə erməninin hücumuna məruz qaldı...

Azərbaycan Mətbuat Şurası Rusiya Jurnalistlər İttifaqına müraciət ünvanlayıb

Azərbaycan Mətbuat Şurası Azərbaycan Televiziyasının Rusiya üzrə xüsusi müxbiri Zakir Musayevin fəaliyyət göstərdiyi ölkənin Krasnodar vilayətinin Armavir şəhərində peşə fəaliyyətini yerinə yetirərkən təzyiqə məruz qalması ilə bağlı Rusiya Jurnalistlər İttifaqına müraciət ünvanlayıb.

Müraciətdə bildirilir ki, Armavir şəhərində erməni terrorçusu, Böyük Vətən Müharibəsi illərində nazi Almaniyaşının təşkil etdiyi legionda Sovet İttifaqına qarşı döyüşmüş Qaregin Njdey xatirə lövhəsi qoyularkən bu, yerli ictimaiyyətin mənfi reaksiyasına səbəb olub. Z.Musayevin məsələ ilə əlaqədar ötən ay hazırladığı reportaj onun çalışdığı Azərbaycan Televiziyasında yayımlanıb. "Kəskin etirazın nəticəsi olaraq sözügedən xatirə lövhəsi sökülüb. Z.Musayev isə bununla bağlı yenidən reportaj hazırlayarkən təxminən 50-dək erməni onu mühasirəyə alıb, çəkiliş qrupunun kamerasını sındıraraq, jurnalistin kompüterini əlindən almağa cəhd göstərüb. Aqressiv dəstə hətta polis xəbərdarlığına da məhəl qoymayıb", - deyərək müraciətdə qeyd edilib.

Müraciətdə eyni zamanda bildirilib ki, söz və ifadə azadlığını boğmağa, jurnalistin peşə fəaliyyətinə zorakı üsullarla mane olmağa yönələn bu hadisə Azərbaycan cəmiyyətində, eləcə də media ictimaiyyətində dərin hiddət və təəssüf hissi doğurub: "Baş vermiş hadisəyə qanun çərçivəsində layiqli qiymətin verilməsi oxşar halların gələcəkdə təkrarlanmaması baxımından önəmli və zəruridir. Əminik ki, nəinki Rusiyanın, eləcə də dünyanın aparıcı media qurumlarından olan Rusiya Jurnalistlər İttifaqı məsələyə münasibətdə adekvat hüquqi tədbirin seçilməsinə öz dəstəyini əsirgəməyəcəkdir. Sizdən bununla bağlı müvafiq kömək göstərməyinizi xahiş edirik".

Rusiya xarici işlər naziri Serqey Lavrovun sözügedən bəyanatında "əhali" sözünün qeyd olunması Dağlıq Qarabağın azərbaycanlı icmasının bu qəbildən olan bəyanatlarının ruhuna uyğundur.

Dağlıq Qarabağ bölgəsinin azərbaycanlı icmasından "Trend"ə verilən məlumata görə, bu barədə icmanın bəyanatında deyilir.

Bəyanatda bildirilir: "Məlum olduğu kimi, Rusiya xarici işlər naziri Ser-

qey Lavrovun Bakıya səfəri zamanı Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsi məsələsi diqqət mərkəzində olmuşdur. Rusiya xarici işlər naziri xüsusilə Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsinin azərbaycanlı və erməni icmaları arasında birbaşa təmasların bərpa olunmasının əhəmiyyətini qeyd etmiş, bunun çox perspektivli mövzu olduğunu bildirmişdir. S.Lavrov həmçinin Dağlıq Qarabağın bütün əhalisinin istənilən halda gələcəkdə necə yaşay-

Konstitusiya Məhkəməsinin Plenumu Milli Məclisin buraxılmasının Konstitusiyaya uyğun olduğu barədə qərar qəbul etdi

Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsi Plenumunun iclası keçirilib. "Trend"-in məlumatına görə, iclasda Milli Məclisin buraxılmasının Konstitusiyaya uyğunluğu barəsində Azərbaycan Prezidentinin sorğusuna baxılıb və yekun olaraq "Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədən-kənar seçkilərin təyin edilməsi haqqında" Milli Məclisin müraciətində göstərilmiş parlamentin buraxılması məsələsinin Konstitusiyaya uyğun olması ilə bağlı qərar qəbul olunub.

Qeyd edək ki, noyabrın 28-də parlamentdə çoxluq təşkil edən Yeni

Azərbaycan Partiyasının (YAP) Siyasi Şurası Milli Məclisə parlamentin buraxılması və növbədən-kənar seçkilərin keçirilməsi haqqında müraciət ünvanlayıb və bu məsələ ilə əlaqədar iclasın çağırılmasını xahiş edib.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin III hissəsinə görə, Milli Məclisin bu cür məsələləri müzakirə edib qərar qəbul etmək səlahiyyəti var.

Dekabrın 2-də Milli Məclis müraciəti müzaki-

rəyə çıxarıb və "Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədən-kənar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinə müraciət edilməsi barədə" Qərar qəbul edib. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Milli Məclisin müraciətində göstərilmiş parlamentin buraxılması məsələsinin Konstitusiyaya uyğunluğu ilə bağlı Konstitusiya Məhkəməsinə sorğu göndərilib.

Dekabrın 2-də, həmçinin Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin Palatasının növbəti iclasında Milli Məclisin buraxılmasının Konstitusiyaya uyğunluğu barəsində Azərbaycan Prezidentinin sorğusuna baxılaraq, Plenumun icraatına qəbul edilməsi haqqında qərardad çıxarılıb.

Səfir Hidayət Orucov Qırğızıstan XİN-in 75 illik yubiley medalı ilə təltif olundu

Qırğızstan KİV-i məlumat verir ki, 3 dekabr 2019-cu ildə Azərbaycanın Qırğızıstanda səfiri Hidayət Orucov bu ölkənin xarici işlər naziri Çingiz Aydarbekovla görüşüb.

Görüşdə bu il oktyabrın 14-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Qırğızıstan Prezidenti Sooronbay Jeenbekovla Bakı şəhərində Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının 7-ci iclası çərçivəsində keçirdiyi ikitərəfli görüşünün nəticələrinin icrası məsələləri müzakirə edilib. Qeyd olunub ki, ölkələrimiz arasında bütün

sahələrdə işbirliyinin gücləndirilməsi dövlət başçılarının perspektivli

siyasətinin prioritet istiqamətlərindədir. Dövlət başçılarının görüşündə razı-

laşdırılmış məsələlərin icrası ilə bağlı geniş müzakirə aparılıb.

Görüşün əvvəlində nazir Ç.Aytaybekov Qırğız Respublikasında diplomatik korpusun duayeni Hidayət Orucovun Qırğızıstan-Azərbaycan əlaqələrinin inkişafında və möhkəmlənməsində əhəmiyyətli rolunu qeyd edərək, ona "Qırğız Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin 75 illiyi (1944-2019)" yubiley medalını təqdim edib.

Qeyd edək ki, bu mükafata Qırğız Respublikasının diplomatik korpusundan yalnız səfir Hidayət Orucov layiq görülüb.

Dağlıq Qarabağın Azərbaycanlı İcması Lavrovun bəyanatı ilə bağlı bəyanat yaydı

acaqlarını birgə müəyyən edəcəklərinin önəmini vurğulamışdır.

S.Lavrovun sözügedən bəyanatında "əhali" sözünün qeyd olunması Dağlıq Qarabağın azərbaycanlı icmasının bu qəbildən olan bəyanatlarının ruhuna uyğundur. Bizim

əvvəlki bəyanatlarımızda dəfələrlə bildirildiyi kimi, Ermənistan qoşunlarının işğal olunmuş ərazilərimizdən çıxarılması, azərbaycanlı məcburi köçkünlərin öz doğma torpaqlarına geri qayıtması və ölkəmizin beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərinin bərpa edilməsindən sonra, Dağlıq

Qarabağ bölgəsində erməni icması ilə sülh şəraitində birgə yaşayışın yenidən bərpa edilməsinin tərəfdarıyıq.

Dağlıq Qarabağın əzəli azərbaycanlı sakinləri öz torpaqlarına qayıtmayınca, bölgənin hər hansı formada inkişafından söhbət gedə bilməz. Bizim ali məq-

sədımız öz yurdumuza qayıtmaq, dağıdılmış tarixi, mədəni, dini irsimizi bərpa etmək və Dağlıq Qarabağda yenidən insanların dinc, xoşbəxt şəkildə yaşayışını təmin etməkdir. Yalnız belə olan halda bölgəmizdə ədalətli və daimi sülhün bərqərar edilməsi mümkündür".

Prezident İlham Əliyev Rüstəm Xəlilovu Hacıqabul Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı, Vüqar Novruzovu Naftalan Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı vəzifələrinə təyin olunması ilə əlaqədar qəbul edib. Görüşdə çıxış edən Prezident İlham Əliyev deyib ki, siz bu etimadı öz işinizlə doğrultmalısınız:

- Ölkəmizdə köklü islahatlar aparılır. Bu islahatlar, demək olar ki, bütün sahələri əhatə edir. İqtisadi sahədə, maliyyə sektorundakı islahatlar, şəffaflıqla bağlı olan tədbirlər artıq öz gözəl nəticələrini verməkdədir. Mənə verilən məlumata görə, bu ilin 11 ayında tək cəmi vergi və gömrük orqanları büdcəyə plandan əlavə 934 milyon manat vəsait daxil etmişlər. Bunun da başlıca səbəbi kadr islahatıdır. Çünki həm vergi, həm gömrük orqanlarında köklü kadr dəyişiklikləri həyata keçirildi, yeni rəhbərlər təyin edildi. Beləliklə, nəticə də göz qabağındadır.

Ona görə, struktur islahatları ilə bərabər, kadr islahatları da aparılır. Struktur islahatlarına gəldikdə, cəmiyyət bu islahatları yüksək qiymətləndirir. Prezident Administrasiyasının, Nazirlər Kabinetinin yeni strukturları təsdiq edildi, Milli Məclis yenidən formalaşacaq. Bütün bunların bir məqsədi var: ölkəmizin uğurlu inkişafını təmin etmək, ölkədə mövcud olan gözəl ab-havanı qoruyub saxlamaq, gənc peşəkar kadrlara imkan vermək ki, onlar özlərini göstərsinlər. Ümumi idarəetmə işlərində vəziyyət müasir standartlara cavab verməlidir.

Ölkəmizin uğurlu inkişafı danılmaz həqiqətdir. Bütün mötəbər beynəlxalq qurumlar bunu qeyd edir. Ölkəmizin çox gözəl beynəlxalq imici vardır. Təkcə oktyabr-noyabr aylarında ölkəmizdə baş vermiş hadisələr, keçirilmiş mötəbər tədbirlər onu göstərir ki, Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzu nə qədər yüksəkdir və nə qədər beynəlxalq dəstək göstərilir. Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının Zirvə Görüşü yüksək səviyyədə keçirildi və Azərbaycan Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasına sədrliyi öz üzərinə götürmüşdür. Qoşulmama Hərəkatının Zirvə Görüşü yüksək səviyyədə keçirildi və 120 ölkənin dəstəyi ilə biz bu təşkilata sədr seçilmişik və üç il ərzində sədrlik edəcəyik. Dünya dini liderlərinin Zirvə Görüşü Azərbaycanda keçirilib və 70 ölkədən gəlmiş nümayəndələrin hər biri qeyd edirdi ki, Azərbaycan bu sahədə dünyada aparıcı rol oynayır.

Bizim apardığımız kadr və struktur islahatları, eyni zamanda, ölkəmizin beynəlxalq imicini daha da yüksəkələrə qaldırır və vətəndaşlar tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Keçirilmiş son rəy sorğusunun nəticələrinə görə, xalqımızın mütləq əksəriyyəti bizim siyasətimizi dəstəkləyir və bəyənir.

Kadr islahatları davam etdiriləcək. Son vaxtlar aparılan islahatlar artıq öz nəticəsini verməkdədir. Cəmiyyətdə bu islahatlarla

idarəetmə strukturlarında. Təcrübəli kadrların bilikləri, hazırlığı, eyni zamanda gənclərin novatorluğu, dinamizmi, yeniliklərə meylliliyi - bu prinsiplərin vəhdəti uğurlu inkişafımızı bundan sonra

da öz həllini tapır və beynəlxalq qurumlar da bu sahədəki uğurlarımızı qeyd edir. Ancaq mən bunu dəfələrlə demişəm, bəzi qonşu ölkələrdən fərqli olaraq, bizim əhalimiz artır. Azərbaycan

görə sənaye zonasının fəaliyyətinə böyük diqqət verilməlidir. Digər layihələr, o cümlədən kənd təsərrüfatının inkişafı ilə bağlı olan layihələr icra edilməlidir. Kənd təsərrüfatında məhsuldar-

yox, yollar bərpad. Sovet vaxtında tikilmiş sanatoriya-alar dağılmış və şəhərdə minlərlə köçkün məskunlaşmışdı, onların da vəziyyəti çox ağır idi. Ona görə göstəriş verdim və tap-

Prezident Əliyev yeni icra başçıları qarşısında qəti tapşırıqlar qoydu - "Əgər vətəndaşlar razı olsalar... mən də razı olacağam"

bağlı çox müsbət rəy formalaşmış və gözləntilər də vardır. Ona görə təyin edilmiş bütün yeni kadrlar qarşısında konkret vəzifələr qoyulur və bu kadrlar o vəzifələri icra etməlidirlər. Dövlət məmurları vəzifəyə gəlir mənbəyi kimi baxmamalıdır. Dövlət məmurları xalqa xidmət etməlidirlər. Onların başlıca missiyası bundan ibarətdir və siz də belə işləməlisiniz.

Rüstəm Xəlilov uzun illər Milli Məclisin deputatı kimi fəaliyyət göstərir. Əvvəlki dövrlərdə də böyük təcrübə toplamışdır. Əminəm ki, Hacıqabul rayonunda bu təcrübəni tətbiq edəcək və rayonun inkişafına töhfə verəcəkdir. Vüqar Novruzov gənc kadr və bir müddət Prezident Administrasiyasında işləyib, indi isə Xəzər rayonunda icra hakimiyyəti başçısının müavini kimi işləyir. Yeni bugünkü təyinat da mənim dediyim sözlərin təsdiqidir: təcrübə və gənclərin novatorluğu. Bax, bu sintez həm cəmiyyətdə mövcud olmalıdır, möhkəmlənməlidir, həm də iqtidar komandasında və bütün

da şərtləndirəcəkdir.

Sizin əsas vəzifəniz ondan ibarət olmalıdır ki, rəhbərlik edəcəyiniz şəhər və rayonda iqtisadi inkişaf təmin edilsin, işsizliklə bağlı problemlər öz həllini tapsın. Siz vətəndaşlarla daim təmasda olmalısınız. Mövcud bütün olan problemləri, ilk növbədə, çox dərinlən təhlil etməlisiniz və problemlərin həlli üçün iş planı tutulmalıdır. Təbii ki, problemlərin bir hissəsinin həlli mərkəzi icra orqanlarının səlahiyyətindədir. Belə olan halda, mərkəzi icra orqanları qarşısında məsələ qaldırmalısınız, eyni zamanda, Prezident Administrasiyasına məlumat verməlisiniz. O məsələlər ki, sizin fəaliyyətinizdən asılıdır, onları özünü həll etməlisiniz və daim vətəndaşlardan onları narahat edən məsələləri eşitməlisiniz. Ona görə vətəndaşlarla sizin ünsiyyətiniz formal xarakter yox, işgüzar xarakter daşmalıdır və bu, sizin iş qrafikinizdə prioritet məsələ olmalıdır.

İşsizliklə bağlı problemlər bütövlükdə Azərbaycan

Cənubi Qafqazda yeganə ölkədir ki, əhali artır və sovet dövründən sonra - müstəqillik illərində təqribən 30 faizə yaxın artıbdır, 7 milyondan 10 milyona çatıbdır. Bütün bunlar, əlbəttə, tələb edir ki, yeni iş yerləri yaradılsın. İş yerlərinin yaradılması üçün investisiya layihələri icra edilməlidir. Ona görə icra başçıları da həm yerli, həm də xarici biznes dairələri ilə sıx təmaslar qurmalıdırlar, qəbul ediləcəkdir. Bilirəm ki, bu, sahibkarlar tərəfindən də yüksək qiymətləndirilir. Belə təcrübə artıq var, həm Sumqayıtda, həm Neftçalada, Masallıda, digər şəhər və rayonlarımızda. Mingəçevirdə sənaye zonaları yaradılıbdır və yaradılır. Ona

liğin artımı gündəlikdə duran əsas məsələlərdən biridir. Hesab edirəm ki, bu il biz rekord göstəriciyə nail olmuşuq. Taxılçılıqda orta məhsuldarlıq hər hektardan 32 sentner olubdur. Bu, son illər ərzində ən yüksək nəticədir və daha da artacaq. Pambıqçılıqda hələ ki, yığım başa çatmayıb, az qalır, amma artıq hektardan 29 sentner götürmüşük. Pambıqçılar yaxşı bilirlər ki, Azərbaycan tarixində cəmi üç, ya dörd il məhsuldarlıq 30 sentnerə yaxın, yaxud da ondan çox olmuşdur. Onlardan biri də 2019-cu ildir. Ona görə kənd təsərrüfatı, xüsusilə indi, - əlbəttə, bu, Hacıqabul rayonuna aiddir, - inkişaf etməlidir.

Naftalan şəhərini müasir kurort mərkəzinə çevirmək cəhdlərimiz, hesab edirəm ki, çox uğurludur. Mən Prezident kimi ilk dəfə Naftalana gələndə üreyim ağrıdı, çünki gördüm, demək olar ki, şəhər dağılmış vəziyyətdədir. İnfrastruktur yox, işıq yox, qaz yox, su

sırdım ki, vəsait ayrılırsın. İlk növbədə, biz köçkünləri köçürdük və onlar üçün gözəl evlər tikdirdik. Ondan sonra investorları cəlb etdik və onlar investisiya qoymağa başladılar. Bununla paralel olaraq, Naftalan şəhərindəki bütün hündürmərtəbəli binalar əsaslı şəkildə təmir olundu, yeni parklar salındı, mərkəzi şəhər xəstəxanası, beşulduzlu üç otel - "Çinar", "Qarabağ" və "Qaşaltı" açıldı. Bütün açılışlarda mən şəxsən iştirak etmişəm. Hazırda dördulduzlu və üçulduzlu otellərin tikintisi davam etdirilir. Sovet vaxtında Naftalana hər il müalicə üçün 70 min adam gəlirdi. Biz indi bu hədəfə doğru gedirik. Artıq təqribən 30-40 min insan gəlir dincəlməyə və müalicə almağa. Naftalanı beynəlxalq turizm mərkəzi kimi inkişaf etdirmək bizim başlıca vəzifəmizdir. Şəhər İcra Hakimiyyəti bu işlərə böyük diqqət verməlidir. Naftalanda yaşayan vətəndaşların mütləq əksəriyyəti xidmət sektorunda fəaliyyət göstərir.

Bir sözlə, sizə göstərilən bu etimad doğrudan da sizin üçün böyük avansdır. Çünki indiki şəraitdə kadrlara qarşı tələbkarlıq artır. Kadrlar qarşısında çox ciddi vəzifələr qoyulur, xüsusilə pozuntularla bağlı, rüşvət-xorluq, korrupsiya sıfır dərəcəsində olmalıdır. İnvestorları incitməməlisiniz, əksinə, onlara kömək göstərməlisiniz, onları cəlb etməlisiniz ki, vətəndaşlar sizin işinizdən razı qalsınlar. Əgər vətəndaşlar razı olsalar, - atalar sözü var, "Xalqın gözü tərəzidir", - mən də razı olacağam və sizin fəaliyyətinizə yüksək qiymət verəcəyəm. Yox əgər mənim etimadımı doğrultmasanız, onda sizi çox ciddi cəza gözləyir. Əminəm ki, siz bu məsuliyyəti dərk edirsiniz və müasir dövrün tələblərinə cavab verərək rəhbərlik edəcəyiniz Naftalan şəhərinin, Hacıqabul rayonunun inkişafına öz töhfənizi verəcəksiniz.

"Bu təşəbbüslər, o cümlədən, bizim hökumətlərarası iqtisadi əməkdaşlığımıza yeni bir mövzu - innovasiyalar və yüksək texnologiyalar mövzusu əlavə edilməsinə aiddir, xüsusi yol xəritəsi yaradılacaq. Artıq bir neçə gündən sonra Hökumətlərarası Komissiya bu sahədə işlərin vəziyyətini nəzərdən keçirəcək". Bunu Rusiyanın Xarici İşlər naziri Sergey Lavrov Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə görüşü zamanı deyib.

"Bizim hazırda nanoparklarımız var, innovativ layihələr kifayət qədərdir"

Onun sözlərinə görə, Mehriban Əliyevanın bu günlərdə Rusiyaya səfər etməsini yüksək qiymətləndiriblər: "Biz Mehriban Əliyevanın Rusiya Federasiyasına səfərini, onun Prezident Putinlə, Baş nazir Medvedyevlə, Federasiya Şurasının sədri Matvienko ilə görüşlərini, Xalq Təsərrüfatı Nəqliyyatları Sərgisində "Azərbaycan" pavilyonunun çox mühüm açılış mərasimində, Regionlararası Forumda iştirakını yüksək qiymətləndirmişik və bu səfərin gedişində müzakirə edilən təşəbbüsləri biz hökmən həyata keçirəcəyik".

S.Lavrov onu da qeyd edib ki, iki ölkə arasında əmtəə dövriyyəsi sürətlə artır. Rusiya Federasiyasının Azərbaycan iqtisadiyyatına birbaşa investisiyalarının həcmi 1,5 milyard dollar olub. Ölkənin 70-dən çox subyekti

Azərbaycanla əməkdaşlıq edir.

Görünən odur ki, bundan sonra iki ölkə arasında innovasiyalar və yüksək texnologiyalar sahəsində də əlaqələr genişlənəcək. Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın Moskva səfəri zamanı bununla bağlı önəmli razılıq əldə olunub.

Ümumilikdə, ekspertlər sözügedən sahədə iki ölkə arasında əlaqələrin qurulmasına necə yanaşırlar?

Məsələyə münasibət bildirən iqtisadçı-ekspert Fuad İbrahimovun sözlərinə görə, iki ölkə arasında bu sahədə əməkdaşlığın qurulması müəyyən perspektivlər vəd edir: "Məsələ ondadır ki, dünya ölkələrində innovasiyalar, nanotexnologiyalarla bağlı tədqiqatlarda Rusiyadan olan alimlərə xüsusi önəm verilir. Rusiyanın bu

Mehriban Əliyevanın səfərindən sonra Rusiya-Azərbaycan münasibətlərində yeni - innovasiyalar istiqamətinin açıldığını Lavrov da təsdiqlədi...

Fuad İbrahimov: "Azərbaycanla Rusiya arasında innovasiyalar və yüksək texnologiyalar sahəsində əməkdaşlığın qurulması müsbət perspektiv vəd edir"

sahə üzrə mütəxəssislərin dünyada xüsusi çəkisi var. Yəni bu nöqteyi-nəzərdən Azərbaycanla Ru-

siya arasında innovasiyalar və yüksək texnologiyalar sahəsində əməkdaşlığın qurulması müsbət

perspektiv vəd edir. Hazırda Rusiyada nano və informasiya texnologiyaları ilə bağlı perspektivli

tədqiqatlar gedir. Çünki həqiqətən də Rusiya ərazisində bu qəbildən görülməli işlər kifayət qədərdir. Nəzərə almaq lazımdır ki, dünyada iqtisadiyyatın bütün sahələrində modernləşdirmə və yeniliklər gedir. O cümlədən, Rusiyada bu proses gedir. Bu nöqteyi-nəzərdən Rusiya ilə Azərbaycan arasında bununla bağlı əməkdaşlığın qurulması faydalı olacaq. Buna həm də ona görə müsbət baxıram ki, Azərbaycan da qeyri-neft sektorunun inkişafına xüsusi önəm verir. Bizim hazırda nanoparklarımız var, innovativ layihələr kifayət qədərdir. İstər İKT, istərsə də digər sahələrdə innovativ layihələrə üstünlük verilir. Bu baxımdan Rusiya ilə bu sahədə əməkdaşlıq vacibdir".

Vidadi ORDAHALLI

Azərbaycanın və Rusiyanın Xarici İşlər nazirləri Elmar Məmmədov və Sergey Lavrovun görüşündə Dağlıq Qarabağ münasibətlərinin nizamlanması, iki ölkə arasında əməkdaşlıq, eləcə də beynəlxalq və regional məsələlər barədə müzakirələr aparılıb.

Elmar Məmmədov görüşdən sonra bildirib ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli üzrə danışıqlar dalana dirənib: "Hazırda Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə dair danışıqlarda durğunluq vəziyyəti yaranıb".

Məmmədov qeyd edib ki, münaqişə mərhələli şəkildə həll olunmalıdır: "İlk növbədə, əlbəttə ki, ordu kazarmalarına qayıtmalıdır, çöldə olmamalıdır. Daha sonra

qaçqınların qaytarılması, iqtisadi imkanların və yolların təcrid olunmasının aradan qaldırılması barədə düşünmək olar".

Elmar Məmmədov deyib ki, Azərbaycan və Ermənistan Xarici İşlər nazirlərinin dekabrın 4-də Bratislavada Dağlıq Qarabağla bağlı predmet danışıqlarına başlayacağı gözlənilir. Nazir qeyd edib ki, Ermənistanın XİN rəhbəri təhlükəsizlik barədə məsələni qaldırmaq niyyətindədir: "Bizim və

Ermənistanın anlayışında təhlükəsizlik nədir? İlk növbədə silahlı qüvvələr kazarmalara qayıtmalıdır. Bəli, təhlükəsizlik vacibdir. Amma həm də Azərbaycan və onun Qarabağdakı əhalisi üçün. Biz həmsədrlərə vəziyyətin dəyərləndirilməsi və təhlükəsizlik məsələsinin həll olunması üçün məruzənin hazırlanması ilə bağlı müraciət etmişik. Bunun üçün ciddi predmet danışıqlar lazımdır. Erməni həmkarımın Bratislavada görüşdən gözləntiləri ondan ibarətdir ki, biz irəli getməliyik".

Göründüyü kimi, El-

mar Məmmədov Bratislavada Ermənistanla predmetli danışıqlar aparılacağını qeyd edir. Bundan belə nəticəyə gəlmək olarmı ki, Ermənistan işğal altında olan ərazilərin boşaldılması ilə bağlı konkret addım atmağı düşünür?

Politoloq Qabil Hüseynli "Bakı-Xəbər"ə açıqlamasında bildirdi ki, müxtəlif terminləri icad edib danışmağa ehtiyac görmür: "Bunu xalqa bir qədər sadə dildə başa salmaq lazımdır. Bir vaxtlar substantiv danışıqlar deyirdilər. İndi də predmetlidən danışıqlar. Adını nə qoyurlarsa qoy-

sunlar, amma ortada nəticə olmalıdır. Lavrov Bakıya elə-belə gəlməyib. Rusiya Dağlıq Qarabağ probleminin həllində inhisarçı mövqeyini vermək istəmir. Ona görə də Lavrov qarşılıqlı kompromislərdən danışdı. Kompromis deyəndə Ermənistan heç də bütün rayonları yox, 5-ni qaytarmaq istəyir. Azərbaycandan bu kompromis tələb oluna bilər. Biz 350 milyard dollarlıq ziyan dəyib. Biz nəyi güzəştə gedə bilərik? Rusiyanın dəstəyi ilə Ermənistan Dağlıq Qarabağı, Kəlbəcəri və Laçını qaytarmaq istəmir. Bratisla-

vadakı predmetli danışıq deyəndə müzakirələrin 5 rayon üzərində aparılacağını təxmin etmək olar. Azərbaycan tərəfi ilkin variantda buna razı olsa da, rusların da şərti olacaq ki, Dağlıq Qarabağda rus qoşunları yerləşsin. Kifayət qədər inandırıcı olmayan bəyanatlar verilir. İstəyimiz budur ki, onun dedikləri çin çıxsın və Bratislavada predmetli danışıqlar fonunda torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi prosesinə start verilsin. Son vaxtlar bu istiqamətdə Rusiyanın fəallığı nəzərə çarpır. Özü də Rusiya bu məsələdə beynəlxalq vasitəçiləri nəzərə almadan, öz istəyinə uyğun şəkildə hərəkət edir".

Məhəmmədali QƏRİBLİ

Ermənistan Bratislavada predmetli danışıqlara məcbur edildi...(?)

Qabil Hüseynli: "Bratslavadakı predmetli danışıq deyəndə müzakirələrin 5 rayon üzərində aparılacağını təxmin etmək olar"

Azərbaycanda islahatların aparılması göz önündədir. Əslində, daimi aparılan islahat kursu bu il daha geniş sahələri əhatə etməyə başlayıb. Struktur və kadr islahatına vətəndaşlar rəğbətlə yanaşırlar. Hiss edilir ki, ölkədə həyata keçirilən bu yeniləşmə kursuna demokratik ölkələr də böyük dəyər verirlər.

Çünki bir sıra bəyantlarda buna edilən işarələr nəzərə çarpır.

İslahatlara erməni mediasının özünəməxsus tərzdə verdiyi reaksiya və bu yöndə apardıqları təbliğat maraqlı görünür. Erməni KİV-nin verdiyi aqressiv reaksiyadan bu qənaətə gəlmək olar ki,

onlar ciddi narahatlıq keçirirlər. Azərbaycanda gedən yeniləşməni isə islahat yox, "klan mübarizəsi" kimi qələmə verməklə onlar hansı hədəflərə çatmaq istəyirlər?

İctimai-Siyasi Proseslər Beynəlxalq Əlaqələr Mərkəzinin rəhbəri Samir Adıgözəlli "Bakı-Xəbər"ə

Azərbaycanda kadr islahatlarını ləkələmək istəyən "erməni variantı" - klanlararası mübarizənin nəticəsi...

Samir Adıgözəlli: "Yaydıqları dezinformasiyanı Azərbaycan dilində bizim izləyicilərə oxudurlar"

açıqlamasında bildirdi ki, ermənilərin bu narahatlığı başadüşüləndir: "Bilirsəniz ki, düşmən ölkə həmişə rəqibinin zəif olmasını istəyər. Bu heç də belə anlama gəlməsin ki, Azərbaycan hazırda zəif durumdadır. İndi vəziyyətdə belə Azərbaycan onlardan qat-qat güclüdür. Bizdə gedən islahatların mahiyyəti belə izah olunur ki, idarəetmə aparatının gəncləşməsi və ölkənin daha da inkişaf etdirilməsinə hesablanıb. Həyata keçirilən bütün tədbirlər ölkənin dinamizmini artırır. Ermənilər bu-

nu diqqətlə izləyirlər. Ona görə də prosesə ləkə yaxırlar. Məsələnin başqa bir tərəfi isə ideoloji mübarizə ilə bağlıdır. Bu

Mən yaxından izləyirəm ki, onlar sosial şəbəkələrdə də aktiv fəaliyyət göstərirlər. Azərbaycan dilində yaydıqları informasiy-

"Ermənilərin islahatlara ləkə atmaq cəhdi xarici aləmə bunu yanlış təqdim etmək, daxilimizdə isə münasibətləri qızıqdırmaqdan ibarətdir"

da informasiya vasitəsilə həyata keçirilir. Fikir versəniz görürsünüz ki, ermənilərə məxsus KİV daim ölkədəki milli və regional münasibətlərin qızıqdırılmasına meyl edir. Çünki bu, həssas məsələdir.

aları pullu reklama qoyub, bizim segmentə istiqamətləndirirlər. Bilirsiniz ki, sosial şəbəkələrdə belə bir funksiya var. Yeni auditoriyanı seçə bilərsiniz. Onlar da auditoriya kimi Azərbaycanı seçirlər.

Yaydıqları dezinformasiyanı Azərbaycan dilində bizim izləyicilərə oxudurlar.

Böyük əksəriyyət heç məlumatın ermənilər tərəfindən yayıldığını fərqlənməyə bilmir. Bu yöndə əsasən Ermənistanın ictimai radiosunun saytı aktiv fəaliyyətdədir. Onların saytına nəzər yetirsəniz görürsünüz ki, Azərbaycan dilində aktiv xəbər istehsal edirlər. Ermənilərin islahatlara ləkə atmaq cəhdi xarici aləmə bunu yanlış təqdim etmək, daxilimizdə isə münasibətləri qızıqdırmaqdan ibarətdir".

Məhəmmədli QƏRİBLİ

Artıq neçə gündür diqqətlər Bratislavada ATƏT XİN başçıların zirvə görüşü çərçivəsində Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədیارovla erməni həmkarı Zöhrab Mnatsakanyan arasında keçiriləcək görüşə yönəlib. Görüşdə ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri də iştirak edəcəklər.

"Fürsət yaranan kimi, torpaqlarımızı işğaldan azad edəcəyik"

Bu arada Bakıda iki günlük səfərdə olan Rusiyanın baş diplomati Sergey Lavrov da iki ölkə XİN rəhbərinin Bratislava görüşündən söz açıb: "Biz bundan sonra da ortaq mövqələrimizin dəstəklənməsinə, Azərbaycan və Rusiya üçün xüsusi maraq doğuran mühüm məsələlərin həllinə kömək edəcəyik. Bu, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasına aiddir".

Bratislava görüşü Qarabağ mövzusu üzrə bu il üçün sonuncu olacaq. Əfsuslar olsun ki, 2019-cu il itirilmiş fürsətlər ili oldu. Konfliktin dinc həll prosesini irəli apara biləcək heç bir ciddi təşəbbüslə, yeniliklə yadda qalmadı. Bakının israr etdiyi substantiv danışıqlar üçün zəmin yaranmadı. Beləcə, torpaqlarımızın işğalı daha bir il uzandı. Vəziyyətin bu cür davam etməsi, nizamlanma prosesinin dalana girməsi, şübhəsiz ki, Ermənistanın danışıqlarda qeyri-konstruktiv mövqeyi ilə bağlıdır. Ancaq Azərbaycan, əlbəttə ki, öz

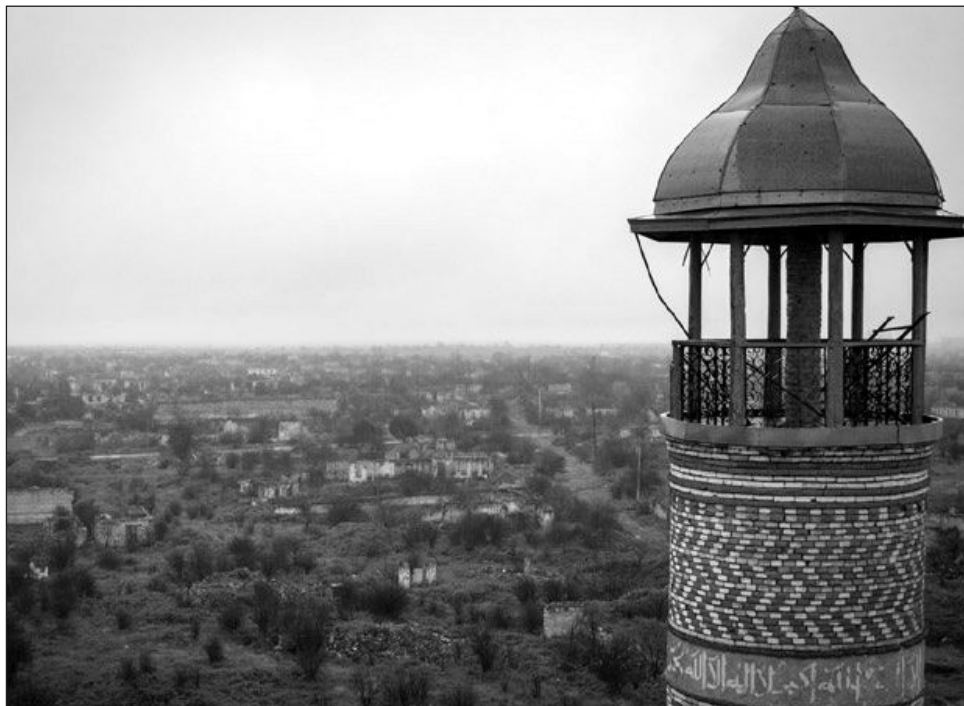
torpaqlarının işğalı ilə heç vaxt barışmayacaq və sülh danışıqlarının səmərə verməməsi fonunda, ilk fürsətdə özünün ərazi bütövlüyünü hərbi yolla bərpa edəcək. Təsədüfi deyil ki, bir sıra ekspertlər Bratislava danışıqlarını ermənilər üçün son şans hesab edirlər. Yəni bu dəfə də nəticə olmasa, o zaman hərbi əməliyyatların başlaması qaçılmaz olacaq.

Maraqlıdır, bəs ekspertlər bu baxımdan Bratislava danışıqlarını necə dəyərləndirirlər?

Məsələyə münasibət bildiren ehtiyatda olan polkovnik-leytenant, hərbi ekspert İbrahim Rüstəmlinin fikrincə, proseslərin gedişində hər şey mümkündür: "Əvvəla Azərbaycan dövlətinin Qarabağ məsələsi ilə bağlı prinsiplial mövqeyini dəstəkləyirəm və bunu çox böyük uğurlu addım kimi qiymətləndirirəm. Biz bu məsələdə heç vaxt ruhdan düşməməli və daim aktiv fazada mübarizə aparmalıyıq. Çünki bu mübarizənin də bir nə-

Məmmədیارovla Mnatsakanyanın Bratislava görüşü ermənilər üçün niyə son şans kimi dəyərləndirilir?

İbrahim Rüstəmli: "Proseslərin gedişində hər şey mümkündür"

ticəsi olacaq inşallah. Ona görə ki, heç bir cəhd cavabsız qalmır. Bəziləri iddia edirlər ki, guya Azərbaycan dövlətinin Qarabağ danışıqları ilə bağlı sərgilədiyi mövqe uğursuzdur. Mən bu

cür fikirlərlə razı deyiləm. Qarabağ danışıqları ilə bağlı Azərbaycanın atdığı addımlar uğura doğrudur. Müəyyən hədəflərə, məqsədlərə çatmaq üçün bu addımlar atılır. Hər bir cəhdimiz

məqsədə doğru bizi bir addım yaxınlaşdırır. Ona görə də bu mənada çox optimistəm. Düşünürəm ki, biz bu istiqamətdə cəhdlərimizi daha yeni və fərqli məzmunlarda təqdim etməliyik. Bütün

bunlar da, heç şübhəsiz, nəticəsiz qalmayacaq. Qarabağ məsələsi ilə bağlı Azərbaycanın mövqeyi aydındır. Dolayısı ilə Paşinyan hakimiyyətinin də mövqeyi aydındır.

Ancaq bu məsələdə Azərbaycanı daha öncül mövqedə saxlayan bir sıra məqamlar var. Məsələ ondadır ki, Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejimin "müstəqilliyini" Ermənistan da daxil olmaqla heç bir dövlət tanımayıb. Lokal müstəvidə ermənilər buna cəhdlər edir, amma ciddi nəticəyə nail ola bilmirlər. Beynəlxalq qurumların bu məsələdə verdiyi qərarlar bizim xeyrimizədir. Deməyim odur ki, Azərbaycan sonsuz qədər torpaqların işğal altında qalması ilə barışmayacaq. Fürsət yaranan kimi, torpaqlarımızı işğaldan azad edəcəyik".

Vidadi ORDAHALLI

Rusiya Xarici İşlər naziri Sergey Lavrov Dağlıq Qarabağ icmaları arasında əlaqələrin bərpasını alqışlayıb. Bu barədə o, Bakıda azərbaycanlı həmkarı Elmar Məmmədyanovla danışıqlarının yekunlarına həsr edilmiş mətbuat konfransında bildirib.

"Dağlıq Qarabağ icmaları arasında əlaqələrin tərəfdarıyam", - deyə Lavrov Azərbaycan və Ermənistan danışıqlarının bu yaxınlarda baş tutmuş qarşılıqlı səfərlərini şərh edərkən bildirib.

Lavrovun sözlərinə görə, Rusiya bu təşəbbüsün müəlliflərindən biri idi. Onun fikrincə, istənilən qərar bu torpaqlarda yaşayan insanlar tərəfindən qəbul edilməlidir: "Mən icma-

lar arasında əlaqələrin, onların bərpa edilməsinin tərəfdarıyam. Onsuz da, nəticə etibarilə, Qarabağ əhalisi necə yaşayacağına qərar verməli olacaq".

Onu da qeyd edək ki, Azərbaycan da icmalar arasında danışıqların aparılmasının tərəfdarıdır. Bunu dəfələrlə bəyan edib. Bu günlərdə Dağlıq Qarabağ bölgəsinin azərbaycanlı icmasının sədri Tural Gəncəliyev bəyan etdi ki, onlar

Lavrovun səfərinin nəticələri Ermənistanla daha bir zərbə vurdu - Qarabağ icmalararası danışıqları istəməyən tək ermənilərdir...

Arzuxan Əlizadə: "Ermənilər hər vasitə ilə Dağlıq Qarabağın azərbaycanlı icmasını danışıqlara yaxın buraxmaq istəmirlər"

erməni icması ilə danışıqlara hazırdır. Onun fikrincə, belə bir təklif olarsa, icma qarşı tərəflə dialoq apara bilər: "Jurnalistlərin qarşılıqlı səfərləri danışıqlar prosesi üçün də çox əhəmiyyətli idi. Bu prosesin davam etdirilməsi irəliləyişə səbəb ola bilər. Əgər bu proses çərçivəsində azərbaycanlı və erməni icmalarının da görüşü, qarşılıqlı səfərləri təklif edilərsə, biz bu görüşə, dialoqlara hazırıq və bu təklifi dəstəkləyirik".

Görünən odur ki, burada Rusiya ilə yanaşı, Azərbaycan da iki icma

arasında danışıqların aparılmasının tərəfdarıdır. Bircə Ermənistan bu prosesdən hər vasitə ilə yayınır.

Məsələyə münasibət bildiren AMİP-in baş ka-

dur. Bu səbəbdən həm Azərbaycan, həm də həmsədrlər Paşinyanın sözügedən təkliflərini qəbul etmirlər. Azərbaycan dəfələrlə bəyan edib ki, Qarabağdakı er-

"Yaxşı olardı ki, Sergey Lavrov məhz bu məqama diqqəti yönəltsin"

tibi Arzuxan Əlizadənin sözlərinə görə, icmalar arasında danışıqların yeganə əleyhdarı Ermənistanıdır: "Ermənistanın hazırkı rəhbərliyi bütün vasitələrlə çalışır ki, separatçı qurum Qarabağ danışıqlarında tərəf kimi iştirak etsin. Bunun yol-verilməz olduğu məlum-

məni icması ilə azərbaycanlı icması arasında danışıqlar mümkündür. Ancaq ermənilər hər vasitə ilə Dağlıq Qarabağın azərbaycanlı icmasını danışıqlara yaxın buraxmaq istəmirlər. Yaxşı olardı ki, Sergey Lavrov məhz bu məqama diqqəti yö-

nəltsin. Ən başlıcası, Rusiya bu yöndə ermənilərə kifayət qədər təsir rıçağına malikdir. Təəssüflər olsun ki, Kreml bu imkanlardan istifadə etmir.

Hansı ki, hazırkı məqamda bu çox vacib məsələdir. Lavrov qeyd etdi ki, Rusiya icmalar arasında danışıqların aparılması təşəbbüsünün müəlliflərindən biridir. Belədirsə, o zaman niyə qarşı tərəfə bu yöndə təsir etmir? Ona görə də Rusiya Xarici İşlər nazirinin bununla bağlı səsləndirdiyi fikirlər o qədər də səmimi deyil. Səmimi olsaydılar, o zaman bunun reallaşması üçün əməlli səy göstərərdilər".

Vidadi ORDAHALLI

Bu yaxınlarda Bişkekdə keçirilən KTMT-nin tədbirində Ermənistan Baş naziri Nikol Paşinyan quruma üzv olan dövlətlərə müraciət edərək demişdi ki, onların Azərbaycana silah satmaları müttəfiqlik münasibətlərinə xələl gətirir.

Rusiyanın Xarici İşlər naziri Sergey Lavrovun Bakıda keçirdiyi son görüşlərin nəticəsi ilə bağlı verdiyi açıqlamadan görünür ki, iki ölkə arasında hərbi əməkdaşlıq bundan sonra da davam etdiriləcək: "Azərbaycan Prezidenti ilə çox məzmunlu görüş keçirdik. Görüşün yekunlarına görə çox əhəmiyyətli razılaşmalar əldə olunub. Beynəlxalq gündəlik haqqında, habelə beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlıq haqqında danışıq. Həmçinin, Xəzərdə

əməkdaşlığı, əməkdaşlığın gücləndirilməsi üçün səylərin əlaqələndirilməsini müzakirə etdik. İqtisadiyyatla bağlı ilin yekunlarına görə 15%-ə yaxın artım gözlənilir. Humanitar əməkdaşlığa gəlincə, burada da artım müşahidə olunur".

Daha sonra o, tərəflərin hərbi-texniki əməkdaşlığının əhəmiyyətini qeyd edib. "Yalnız onu qeyd edə bilərəm ki, hərbi-texniki əməkdaşlıq Moskva və Bakı arasında strateji tərəfdaşlığın mühüm sahələrindən bi-

Lavrovun Bakı görüşlərinin daha bir nəticəsi - Paşinyanın Bişkekdə "Azərbaycana silah satmayın" çağırışı yerə düşdü...

Daşdəmir Əliyev: "Lavrovun son səfəri zamanı əldə olunan razılaşmalardan bir daha göründü ki, Paşinyanın dediklərinə heç əhəmiyyət verən yoxdur"

ridir. Hərbi-texniki əməkdaşlığı beynəlxalq qanunvericiliyə tamamilə uyğun şəkildə inkişaf etdiririk".

Bunun ardınca Azərbaycanın Xarici İşlər naziri Elmar Məmmədyanov, öz növbəsində, əlavə edib ki, bu sahədə əməkdaşlıq həmişə gündəlikdə olub: "Müəyyən ideyalar var. Sövdələşmə olan kimi KİV-ə məlumat verəcəyik".

Göründüyü kimi, Azərbaycan rəsmisi Rusiyadan yeni silah tədarükünün anonsunu verib. Bu nəticəyə gəlmək olarmı ki, Paşinyanın KTMT-də etdiyi çağırışa Rusiya heç bir mə-

həl qoymadı?

Hərbi ekspert Daşdəmir Əliyev "Bakı-Xəbər"ə açıqlamasında bildirdi ki, Rusiyanın Azərbaycana silah satması hər hansı bir qanunla, Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının heç bir norma və qaydaları ilə qadağan edilmir: "Ermənistan hər zaman KTMT-ni birtərəfli qaydada bu prosese qoşmaq istəyib, ancaq qurumun adından verilən bəyantlarda bunun mümkünsüzlüyü qeyd edilib. Ermənilər Rusiyanın və Belarusun KTMT üzvü kimi Azərbaycana silah satmasından narahatlıqlarını ifadə ediblər. Ancaq iş burasındadır ki, Ermənistanın

özü də həmin ölkələrdən silah alır. Onların tələbu budur ki, İrəvana silah satılsın, ancaq Azərbaycana yox. Paşinyan bu tələbi dəfələrlə edib, hər dəfə də cavabını alıb. Erməni jurnalistlər bununla bağlı Putinə də sual ünvanladılar, o da konkret cavab verdi ki, bu, Rusiyanın öz işidir. Lukaşenko da dedi ki, həmin silahlar açıq satışdadır, istəsə, Ermənistan da ala bilər. Azərbaycan son illər büdcəsinin əhəmiyyətli hissəsini silah-sursat, hərbi təyinatlı avadanlıqların alınmasına xərcləmək zorunda qalıb. Bunu xoşundan etmir. Çünki Ermənistanın işğalçı siya-

səti bizi müharibə şəraitində yaşamağa vadar edir. Dünyada ən gəlirli bizneslərdən biri silah satışdır.

Bununla dünyada inkişaf etmiş ölkələr məşğul olurlar. Hər bir silah istehsalçısı istəyər ki, onun daimi müştərisi olsun. Yəni Rusiya bunu etməzsə, Azərbaycan başqa ölkələrin silah satışı təkliflərini nəzərdən keçirə bilər. Onsuz da Azərbaycan silah alışı şaxələnməmiş şəkildə həyata keçirir. Yəni bir ölkədən almır. Lavrovun son səfəri zamanı əldə olunan razılaşmalardan bir daha göründü ki, Paşinyanın dediklərinə heç əhəmiyyət verən yoxdur".

Məhəmmədali QƏRİBLİ

Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyanın qərarı ilə bu ölkənin nümayəndə heyəti Azərbaycana gələcək. Erməni mətbuatının verdiyi məlumata görə, nümayəndə heyətinə Ərazi idarəetmə və infrastruktur nazirinin müavini Armen Simonyan, Ərazi idarəetmə və infrastruktur Nazirliyinin Yol nəqliyyat siyasəti idarəsinin şöbə müdiri Arman Karapetyan və Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyinin nümayəndəsi Artem Aznauryan daxildir.

Onlar 4-7 dekabr tarixlərində TRASEKA-nın Bakıda keçiriləcək 14-cü iclasında və qurumun 20 illiyinə həsr olunmuş konfransda iştirak edəcəklər.

Çox maraqlıdır ki, bu məsələdə də Paşinyanın ikiüzlü siyasəti nə-

zərə çarpır. Öz istəyilə rəhbər şəxsləri Bakıya göndərən Paşinyan onların təhlükəsizliyi ilə bağlı heç bir təhlükənin olmayacağından əmin-dir. Onda isə niyə "Arsenal" klubunun uğursuz erməni əsilli oyunçusu Mxitaryana Bakıda

Paşinyan uğursuz futbolçu Mxitaryanı Bakıya qoymurdu, indi vəzifəli erməni məmurları özü şəxsən göndərir...

Nəzakət Məmmədova: "...bu məkrli plana xidmət edən taktiki gedişlərdir"

oyun keçirməməyi məsləhət görürdü. Paşinyan həmiz saxta kampaniyada çox yaxından iştirak etdi.

Hətta xarici nəşrlərə verdiyi açıqlamalarda Mxitaryanın Bakıya "gedə bilməməsini" erməni-fobiyanın nümunəsi kimi qələmə verməyə çalışırdı. Bu iki hadisə arasındakı ziddiyyət nəyin əlaməti sayıla bilər?

Politoloq Nəzakət Məmmədova "Bakı-Xəbər"ə açıqlamasında bildirdi ki, Ermənistanın məkrli, həddən artıq makiavelist diplomatiya strategiyası bizə hamıdan daha yaxşı məlum-

dur, çünki biz illərdir onun əziyyətini çəkirik: "Lazım gəldikdə təkbaşına bir şəxsin xidmətindən yararlanaraq, destruktiv planlarını həyata keçirən erməni diplomatiyası Kardaşyan, Mxitaryandan istifadə etsə də, zərurət yaranıqda özünü sivil dünyaya inteqrasiya edən dövlət kimi göstərməyə çalışır. Erməni diplomatiyası bu zaman öz yırtıcı, məkrli xislətini hüquqa tabe olan, müasir, sivil dünyanın bir parçası olan dövlət kimi ört-basdır etməyə çalışır. Ermənistanla həmin vaxt nə lazımdırsa, diploma-

tiya o rola girir və həmin plana uyğun hərəkət edilir.

TRASEKA-da işti-rak ermənilərə lazım olduğu üçün, bu zaman Azərbaycanda təhlükəsizliklərinə təhdid bəhanəsini arxa plana atırlar. Halbuki, nəinki bir futbolçu-nu, yeri gəldikdə onun idman karyerasını öz ambisiyalarına qurban vermək, bütöv bir ölkənin əhalisini səfalet həddində saxlamaq baş verir, necə ki, bu, hazırda Ermənistanda cərəyan edir.

Sadəcə, Ermənistan diplomatiyası strateji

planlardan əlavə, siyasiyaya uyğun taktika da həyata keçirir. Strateji plan "böyük Ermənistan"dırsa, Mxitaryan, TRASEKA və s. bu məkrli plana xidmət edən taktiki gedişlərdir. Azərbaycanın beynəlxalq imicini korlamaq üçün Mxitaryandan istifadə edilərsə də, TRASEKA kimi nəhəng layihədən kənarda qalmamaq, eyni zamanda, sivil, demokratik dövlət imicinin formalaşması üçün burada iştirak lazımlı oldu və Paşinyan bu cür qərar verdi".

Məhəmmədli QƏRİBLİ

Son dövrlər bir sıra ərəb ölkələrinin Ermənistanla göstərdikləri xüsusi yaxınlıq anlaşılan deyil. Məsələ ondadır ki, bəzi ərəb ölkələrinin Ermənistanla marağı artıb. Qarşılıqlı rəsmi və işgüzar səfərlər çoxalıb. Bundan əvvəl Livan və Suriya Ermənistanla xüsusi isti münasibətlər qurmuşdular və indi də tərəflər arasında münasibətlər yüksək səviyyədədir.

İndi isə Birləşmiş Ərəb Əmirliyi və İordaniya bu yöndə xüsusi fəallıq göstərir. Belə ki, İordaniya kralının yaxın zamanda Ermənistanla səfər edəcəyi gözlənilir. Erməni mətbuatının yazdığına görə, bunu Ermənistanın parlament sədri Ararat Mirzoyan ilə görüş zamanı bu ölkəyə rəsmi səfərə gələn İordaniya Həşimilər Kralığının xarici işlər və miqrasiya naziri Ayman Səfadi bildirib.

O da məlumdur ki, Azərbaycan dəfələrlə

bəyan edib ki, Ermənistanla müsəlman ölkələrə dost olmaz. Bu günlərdə Prezident İlham Əliyev Bakı Dövlət Universitetinin 100 illiyinə həsr edilmiş mərasimdəki çıxışı zamanı Ermənistanla qucaqlaşan müsəlman ölkələrini qınayıb. Prezident belə ölkələrin hərəkətlərini riyaklıq adlandıraraq: "Mən müsəlman ölkələrinə dəfələrlə müraciət etmişəm ki, siz Ermənistanla necə qucaqlaşırırsınız? Siz bunların liderlə-

Ermənilərə "qucaq açan müsəlman dövlətlərinin" özünüifşası davam edir - Kral Hüseyin İrəvana gedir

Məhəmməd Əsədullazadə: "Ermənistan çalışır ki, iradəcə zəif ərəb monarxlarını öz tərəfinə çəksin"

rini necə dəvət edirsiniz? Görmürsünüzmü ki, bunlar bizim məscidlərimizi yerlə bir etdilər? Görmürsünüz ki, bizim məscidləri təhqir etdilər? Gedin, baxın, o şəkillər var, onlar Ağdam məscidini, Şuşa məscidlərini, işğal edilmiş digər torpaqlardakı məscidləri nə günə qoydular? Bu, axı tək-cə bizim məscidlərimiz deyil, bütün müsəlman aləminin məscidləridir. Buna necə göz yummaq olar? Necə belə riyaklıq etmək olar?".

Görünən odur ki, bəzi müsəlman ölkələri Ermənistanla yaxınlıq edərək özlərini ifşa edirlər. İordaniya kralının Ermənistanla səfərə hazırlanması buna növbəti əyani sübutdur.

Sözügedən məsələ ilə bağlı fikirlərini "Bakı-

Xəbər"lə bölüşən politoloq Məhəmməd Əsədullazadənin sözlərinə görə

və Ermənistanla qarşı cəbhə formalaşırsın. İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı

"Bu zəif monarxlar da, göründüyü kimi, islam dəyərlərinin ziddinə gedərək Qarabağda islam abidələrini yerlə yeksan edən bir ölkə ilə əməkdaşlıq qururlar"

rə, son illər Ermənistanla ərəb ölkələri arasında sıx siyasi təmaslar sözügedən müsəlman ölkələrinin İslam Əməkdaşlıq Təşkilatında tutduqları mövqe ilə ziddiyyət təşkil edir: "Ermənistanın Qətlə siyasi-iqtisadi əlaqələri inkişaf etdirməsi, ardınca İordaniya ilə bu əlaqələrə başlaması həqiqətən müəyyən suallar doğurur. Azərbaycan kifayət qədər çalışır ki, müsəlman ölkələri ətrafında birləşdirdin

tında buna nail olub. Ancaq bəzi ərəb ölkələrinin diversant şəklində Ermənistanla əlaqələrə önəm verməsi öz siyasi dəyərlərinə qarşı çıxmaq deməkdir. Demək, Ermənistan Azərbaycanın bu istiqamətdə siyasətini neytrallaşdırmağa çalışır. Müsəlman ölkələri ilə əlaqələri inkişaf etdirir. Məhz Paşinyan İordaniya kralı ilə görüşdə Qarabağ münaqişəsinin dini bir münaqişə olmadığını qeyd etdi. Erməni-

stan çalışır ki, iradəcə zəif ərəb monarxlarını öz tərəfinə çəksin. Bu zəif monarxlar da, göründüyü kimi, islam dəyərlərinin ziddinə gedərək Qarabağda islam abidələrini yerlə yeksan edən bir ölkə ilə əməkdaşlıq qururlar.

Hesab edirəm ki, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi ərəb ölkələri ilə əlaqələri sıxlaşdırıb bu istiqamətdə fəaliyyət göstərməlidir. Azərbaycan da İordaniya və Qətlə diplomatik əlaqələri gücləndirib bu əməkdaşlığın qarşısını almalıdır. Onlara Ermənistanın islam ocaqlarında vandalizm siyasəti apardığını çatdırmalıdır. Hərçənd, Prezident İlham Əliyev çıxışlarında bunu dəfələrlə bəyan edib. Ancaq çox təəssüflər olsun ki, bəzi ərəb ölkələri bunu görməzdən gəlir".

Vidadi ORDAHALLI

Ermenistanda çiçəklənən faşizm Azərbaycan tərəfindən vurulan zərbə düşmən ölkədə hələ də şok effekti yaratmaqda davam edir. Bu xüsusda əsas diqqət çəkən başlıca məqam nasist cinayətkarı Qaregin Njdenin xatirə lövhəsinin sökülməsindən sonra İrəvanda tanınmış rus dramaturq, yazıçı və diplomat Aleksandr Qriboyedovun heykəlinin üstünə boya tökülərək təhqir edilməsidir.

Məsələni şərh edən ekspertlər bildirir ki, baş verənlər Rusiya və Ermənistan arasında növbəti gərginliyin təzahürü, iki ölkənin münasibətlərində yeni çatların göstəricisidir.

Digər tərəfdən belə görünür ki, olaylar yaxın tezlikdə rəsmi müstəvidə də ciddi çəkişmə predmeti olacaq. İlk növbədə o baxımdan ki, Qriboyedovun heykəlinin üstünə boya tökülərək təhqir edilməsinin ardınca Rusiyanın Ermənistanadakı səfirliyi də millətçi ermənilər tərəfindən mühasirəyə alınıb və burada Kreml əleyhinə çoxsaylı fikirlər səslənib. Məsələ ilə bağlı "armenianreport" portalı yazır ki, Rusiyaya qarşı fəaliyyət bundan sonra da davam etdiriləcək və Qriboyedovun heykəlinin üstünə boya tökən Şaqen Arutunyan bununla ermənilərin Rusiyaya qarşı qəzəbini ifadə edib.

Xatırladaq ki, Qriboyedovun heykəlinin üstünə boya tökən Şaqen Arutunyan Nikol Paşinyanın sədri olduğu "Mənim addımım" hakim fraksiyanın deputatı Yercanik Akopyanın köməkçisi olub. Onun hərəkəti isə erməni gəncliyinin faşizm ruhunda tərbiyə edildiyini bir daha sübut edir. Elə Nikol Paşinyanın Njdeni can-dillə müdafiə edib ondan sovet xalqlarının xilaskarı obrazını yaratmağa cəhd göstərməsi də bu tərbiyənin nəticəsidir. Onun partiyasının nümayəndəsi isə özünü bir faşistin davamçısı sayaraq ermənilərin Qafqazda torpaq sahibi olmaları üçün canından keçmiş rusiyanın abidəsinə qarşı təhqiredici addım atır. Baş verən hadisəni Ermənistan parlamenti sədrinin müavini Alen Semonyan ört-basdır etməyə cəhd göstərüb: "Bu adam Qriboyedovun kim olduğundan, nə iş gördüyündən belə xəbərsizdir". Erməni xalqını torpaq sahibi edən bir insanı deputatın köməkçisi olmuş bir nəfərin tanımaması inandırıcı deyil. Njdeni tanıyan Qriboyedovu da çox yaxşı tanıyır. Parlamentin sədr müavininin ona bəraət qazandırmaq cəhdi isə çox gülünc və uğursuz sayılır. Digər tərəf-

aşağı salmaq olmasına əmindir. Onun sözlərinə görə, məsələ artıq Armavir rəhbərliyi səlahiyyətindən çıxıb və yalnız iki ölkənin siyasi rəhbərliyi səviyyəsində həll edilə bilər. O, Moskvadakı erməni konsulluğu ilə dəfə-

belə bir qərar qəbul edildikdən sonra artıq kilse burda heç bir müqavimət göstərə bilməz. O qeyd edib ki, məsələ artıq siyasi xarakter alıb və diplomatik səviyyədə həll olunmalıdır. Amma etiraf edib ki, bu məsələdə er-

məse, onlar Azərbaycanı bunu güc yolu ilə etməsinə mane ola bilməyəcəklər". Qriboyedovun heykəlinin təhqir olunması hadisəsinə gəldikdə isə, Kuznetsovun fikrincə, artıq əminliklə söyləmək olar ki,

ləcek rusiyalı memurlara ermənilərlə yaxınlıq etməmələri barədə bir işarədir: "Onlar fürsət yarananda Qriboyedovun heykəli ilə etdikləri kimi münasibətləri murdarlayacaq, xatirələrin üzərinə çirkab tökəcəklər.

Faşist Njdedən sonra Rusiyada daha üç daşnakın xatirə lövhəsi söküldü - İrəvandakı rus səfirliyi əhatəyə alındı...

dən, "armenianreport" portalı yazır ki, Rusiya olanları cavabsız da buraxmayacaq. Məhz belə bir vaxtda digər maraqlı məqamlar da üzə çıxıb. Məlum olub ki, Rusiyada təkcə Qaregin Njdenin xatirə lövhəsi sökülməyib. Armavir erməni icmasının rəhbəri Qriqori Karapetyan erməni mediasına açıqlamasında nəinki Njdenin xatirə lövhəsinin söküldüyünü, eyni zamanda üç xatirə lövhəsinin - Andranik Ozanyan, Hamazasp Babacanyan və Hovhannes Bağramyanın da xatirə lövhələrinin söküldüyünü qeyd edib. Şəhər hakimiyyəti lövhələrin qanunsuz olaraq qoyulduğunu bildirib. Karapetyan deyib ki, bu addımın atılmasında məqsədin kilsənin nüfuzunu

lərlə danışdığını qeyd edib. Karapetyan bildirib ki, diplomatik kanallarla Njdeyə qarşı Rusiyanın mövqeyini öyrənmək lazımdır: "Ermənilər üçün "qəhrəman" hesab edilən Njdenin Rusiyada necə qəbul olunmasına aydınlıq gətirilməlidir. Bunu bilmək istəyirik. Njdenin xatirə lövhəsi bərpa ediləcək, yoxsa bu "qəhrəman" yalnız ürəklərdə seviləcək?".

Karapetyan qeyd edib ki, vilayətdə erməni icmasının birliyi bir çoxlarının xoşuna gəlmir, bu məsələ də məsələni qızışdırıb, parçalanmaya nail olmaq istəyirlər. Erməni kilsəsinin nümayəndəsi tərəfindən xatirə lövhəsinin sökülməsinə niyə icazə verilməsi barədə məsələyə toxunan Karapetyan bildirib ki,

mənilərin istəyinə nail olması artıq müşküldür. Bunu rusiyalı tarixçi Oleq Kuznetsov məsələyə növbəti dəfə münasibət bildirərkən bir daha təsdiq edib. O, Azərbaycanın bu məsələdə başladığı kampaniyanın artıq məntiqi nəticələrini verdiyini də vurğulayıb: "Xatırladım ki, Prezident İlham Əliyev bu il oktyabrın 10-da Aşqabadda MDB Dövlət Başçıları Şurasının iclası zamanı Ermənistanda nasizmin qəhrəmanlaşdırılmasına yönəlmiş dövlət siyasətinin mövcud olması barədə məsələ qaldırdı. O bu məsələni müzakirə etmək üçün deyil, həll etmək üçün qaldırdı. Və əgər Rusiyanın hakim qüvvələri müttəfiqi olan Ermənistanı ən sərt diplomatik yollarla təsir et-

Ermənistanda 2000-ci ildən etibarən məqsədyönlü şəkildə hakim qüvvələrin apardığı nasizmin qəhrəmanlaşdırılmasına yönəlmiş dövlət siyasəti uğurla həyata keçirilir: "Mən bu məsələ ilə bağlı emosiyalardan və "vandalizm" kimi hüquqi terminlərdən istifadə etməyəcəyəm. İstənilən sağlam düşüncəli şəxs üçün İrəvanda Qriboyedovun heykəlinin təhqir olunmasının səbəbi aydındır. Mən ermənilərin kütləvi şəkildə Cənubi Qafqazda müasir Azərbaycanın sərhədləri daxilində, əsasən də Dağlıq Qarabağda peyda olmasında məhz Qriboyedova borclu olmaları üzərində də dayanmayacam". Kuznetsov əlavə edib ki, baş vermiş insident hazırkı və gə-

Bu sizə lazımdır? Erməni millətçilərdən bu cür davranış gözləyirdim. Bir ildən artıq müddətdir ki, mən "Ermənistan - nasizmin qələbə çaldığı ölkə" adlı silsilə məqalələr nəşr etməyə başlamışam və üzərindən qısa müddət keçməsinə baxmayaraq, təcrübə mənim yanılmadığımı göstərdi. Ermənistanda nasist Njdeyə pərəstiş edən və bu yolda cinayət işləməyə hazır olan böyük bir gənc nəsil formalaşıb. Faşist Almaniyaşında "Hitlerügend" gənclər təşkilatı mövcud olduğu kimi, müasir Ermənistanda da bu "Njdeyugend"dir. Ancaq mən buna daha təəccüblənmirəm. Muasir Ermənistan nasizmdən təmizlənməlidir, bu, Almaniyaşında 1945-1955-ci illərdə tətbiq edildiyi kimi güc yolu ilə edilməlidir. Ümid edirəm ki, artıq Moskvada bunu anlamağa başlayıblar". Daha sonra Kuznetsov Njdenin Armavirdəki xatirə lövhəsinin müdafiəsinə İrəvandakı Rusiya səfirliyini mühasirəyə alan yerli ultramillətçilərin deyil, həmçinin, Rusiya Ermənilər İttifaqının da qalxdığını xatırladıb.

O, ittifaqın prezidenti Ara Abramyanın intellektual bacarıqlarının aradan qaldırılmasının vacib olduğunu qeyd edib: "Məcmu şəkildə bütün bu faktlar erməni cəmiyyətinin xəstə olmasını, nasizmlə xəstələndiyini və bu xəstəliyin cərrahi vasitələrlə, qaynar şişlə yandırılaraq məhv edilməsinə ehtiyac duyulduğunu göstərir".

Nahid SALAYEV

Ermenistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Ermenistanda son günlərdə ciddi narahatlıq predmetinə çevrilən əsas məsələlərdən biri də Azərbaycanın Rusiyadan yeni silahlar alması istiqamətində görülən işlərdir. Özü də bu istiqamətdə müvafiq danışıqların aparılmasının Bışekdə Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının (KTMT) sammitində Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın məlum sərəşəm çıxışlarından sonraya təsadüf etməsi işğalçı ölkəni daha çox pərt edir.

Erməni mediası yazır ki, bununla Rusiya Ermənistanı heçə saydığını bir daha nümayiş etdirmiş oldu. Xatırladaq ki, həmin sammitdə çıxışı zamanı Paşinyan KTMT ölkələrini Azərbaycana silah satmamağa çağırırdı. Aydın idi ki, onun bu müraciəti daha çox Rusiya və Belarusa ünvanlanıb. Amma real vəziyyət Ermənistan rəhbərliyinin bu istiqamətdə çağırışlarının KTMT-nin digər üzvləri, o cümlədən Rusiya üçün əhəmiyyətsiz olduğunu bir daha nümayiş etdirir.

Bütün bu qeyd edilənlər fonunda Ermənistanda hazırda böyük narahatlıq predmetinə çevrilən əsas məqamlardan biri Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrovun Bakıda verdiyi açıqlamalardır. Həmin açıqlamalardan belə belli olur ki, Rusiya istəhsal olan müasir, yüksək dəqiqlikli döyüş texnikası, digər hərbi təyinatlı vasitələrin ordumuzun silahlanmasına daxil edilməsi bundan sonra da davam edəcək. Lavrov da vurğulayıb ki, hərbi-texniki əməkdaşlıq Moskva və Bakı arasındakı strateji tərəfdaşlığın vacib sahələrindən biridir. Lavrov Azərbaycana silah satılması ilə bağlı Ermənistanın KTMT ölkələrinə qarşı iddialarına münasibət bildirərək onu da deyib ki, Rusiya hərbi-texniki əməkdaşlığı beynəlxalq hüquq normalarına tam uyğun şəkildə inkişaf etdirir, regiondakı qüvvələr balansını və sabitliyin qorunmasının əhəmiyyətini nəzərə almaqla aparır. Öz növbəsində, Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov da bildirib ki, Azərbaycanla Rusiya arasında hərbi texniki əməkdaşlıq iki ölkə arasında aparılan danışıqların gündəliyində hər zaman olub və bu davam edəcək: "Rusiya ilə hərbi sferada müəyyən maraqlı fikirlər mövcuddur. Sövdələşmə həyata keçirildikdən sonra ictimaiyyətə ətraflı məlumat verəcəkdir".

Bu açıqlamalardan bir daha aydın görünür ki, Azərbaycan və Rusiya arasında hərbi əməkdaşlıq Ermənistanın bütün narahatlığına rəğmən davam etdiriləcək. Xatırladaq ki, bir neçə gün əvvəl də Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi yeni Rusiya silah-sursatının alınmasına hazırlığı haqqında bəyanat verib. Bundan öncə isə Prezident İlham Əliyev bildirib ki, Bakı rus silah-sursatının tədarükü üçün yeni müqavilənin imzalanmasında maraqlıdır. Bu məsələ İlham Əliyevin Rusiya Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi Valeri Qerasimovla görüşündə də müzakirə predmeti olub. Rusiya və Azərbaycan arasında artıq həyata keçirilmiş silah tədarükü müqavilələri isə 5 milyard dollar dəyərindədir. Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin nümayəndəsi Leyla Abdullayeva da "RIA Novosti"-yə açıqlamasında məsələ ilə bağlı mühüm açıqlamalar verib: "Azərbaycan KTMT üzv ölkələri ilə sıx hərbi-siyasi və hərbi-texniki əməkdaşlıqdadır. Azərbaycan və Rusiya arasında hərbi-texniki sahədə əməkdaşlığı xüsusi vurğulamaq istəyirəm". Leyla Abdullayeva bildirib ki, zərurət yaranacağı təqdirdə, Azərbaycan Rusiyadan yeni silah-sursat alacaq. Erməni ekspert Manvel Sərkisyan bu fonda qeyd edir ki, Rusiya durmadan Azərbaycana yeni silah növləri satmasını ancaq biznes maraqları ilə izah etməyə çalışsa da, məsələ belə deyil. "Moskvada Azərbaycan ordusunun yeni Rusiya silahları ilə təchiz etmək barədə siyasi qərar qəbul edilib. Rusiya bütün gücü ilə Azərbaycanla əlaqələrini dərinləşdirməyə çalışır və təbii ki, heç cür Ermənistanla hesablaşmaq istəmir. Azərbaycana yeni silahların verilməsi məhz Ermənistanla böyük zərbədir".

Rusiya hərbi ekspert Aleksandr Xramçixin isə bildirir ki, Moskva özü də Bakıya silah tədarükündə maraqlıdır: "Burada Moskva ilk növbədə iqtisadi maraqlarını nəzərə alır. Ermənistanın mövqeyi burada nəyisə ifadə etmir. Azərbaycanın isə bütün növ silahlarla silahlanmasında məqsəd Dağlıq Qarabağı geri almaqdır. Hə-

Rəsmi Bakı Moskvadan yeni silahlar alır, İrəvan böyük qorxu içində...

sab edirəm ki, müharibədən yayınmaq olmayacaq, çünki məsələ başqa yollarla həll edilmir. Mən bu məsələ haqqında çox danışmışam. KTMT-nin bütün ölkələrindən yalnız Rusiya Ermənistanla kömək edə bilər, lakin bu, Ermənistan ərazisinə hücum olarsa baş verə bilər". Onun sözlərinə görə, Qarabağ münaqişəsi Rusiya üçün problemlər yaradır: "Digər ölkələrin bu münaqişə ilə əlaqəsi yoxdur. Bəli, Rusiya üçün bu münaqişə problemlər yaradır. Rusiya çox istəşə, bu konfliktdən kənarlaşdırıla bilər, lakin o, böyük ehtimalla, bunu etməyəcək, çünki bu konflikt həttə onun üçün problemlər yaradır. Rusiyanın regionda necə siyasət apardığı məlumdur. O həm Azərbaycanla, həm də Ermənistanla yaxşı əlaqələrə malikdir. Rusiya hər şey edə bilər, lakin ümumi mənada, bəli, Rusiyanın hər iki tərəf üzərində böyük təsiri var. Yeni Rusiya çox istəşə, ona qarşı getmək Qarabağ münaqişəsinin həllində problem yaranadan Ermənistan üçün çətin olacaq. Necə ki, Ermənistan Rusiyanın Azərbaycana silah satışını əngəlləyə bilmir".

Bunlar fonunda indi işğalçı ölkə görür ki, Azərbaycan ordusu həm texniki təchizat, həm döyüş qabiliyyəti baxımından dünya miqyasında güclü ordular sırasında öz yerini inamla tutmaqda davam edir. Rusiyadan alınacaq yeni silahlar isə bu prosesə əlavə təkən verəcək.

Digər tərəfdən faktıdır ki, Ermənistandan fərqli olaraq, Rusiya hər zaman Azərbaycana ən müasir silahları

böyük həvəslə satmağa hazır olduğunu bildirir və ölkəmizin buna maliyyə imkanları da çatır. İndiki vəziyyətdə artıq o da məlumdur ki, Rusiya Azərbaycana yeni müasir silahlar kimi Su-30SM və MiQ-35 təyyarələrini artıq təklif edib. Rusiyalı hərbi ekspert Sergey Suvorov bu təyyarələrin alınmasını mümkün sayır: "Hazırda Azərbaycanla Rusiya arasındakı hərbi-texniki əməkdaşlığın uğurlu davam edir. Azərbaycan həmişə Rusiyanın strateji tərəfdaşı olub və bu cür də qalır. Bu gün Bakı ilə Moskva olduqca yaxşı və sıx əlaqələrə malikdir. Rusiyanın Azərbaycana yeni silahlar, xüsusən də çoxhədfli, dördüncü nəsil Su-30SM və Su-35 qırıcı təyyarələri verməsinin mümkünlüyünə də toxunan Suvorov gələcəkdə belə bir müqavilənin imzalanmasını istisna etməyib. Onun fikrincə, Azərbaycana yeni nəsil növbəti müasir silahların satışını tamamilə mümkündür: "Əgər biz Su-35 təyyarələrini digər ölkələrə sata bilirsək, onda niyə də Azərbaycana satmıyaq?". Xatırladaq ki, ordunun digər növləri ilə yanaşı hərbi aviasiyanın gücləndirilməsi də rəsmi Bakının əsas prioritetlərindən biri sayılır. Bir müddət əvvəl qeyd olunan səpkidə Azərbaycanla fərqi azaltmaq üçün Ermənistan Rusiyadan Su-30 SM hərbi təyyarələrini almaq niyyətini ortaya qoysa da, həttə bununla bağlı razılıq əldə etdiyi bildirilsə də, hadisələrin real inkişaf axarı İrəvanın arzularının üreyində qalmağa olduğunu göstərir. Ermənistanın "Jamanak" nəşri də yazır

ki, Moskva Bakıya yeni silahların satılacağına anonsunu versə də, Su-30 SM hərbi təyyarələrinin İrəvana gəlməsi böyük sual altındadır. Bunun səbəblərindən biri Moskva-İrəvan münasibətlərinin kəskinləşməsi, digəri isə Ermənistanın maliyyə imkanlarının yoxluğuudur. "Jamanak" qeyd edir ki, təyyarələrin alınması üçün Ermənistanın maliyyə krediti ilə, yoxsa nağd pulla ödəniş edəcəyi məlum deyil. Məsələnin qeyri-müəyyən olaraq qalması isə təyyarələrin alınmasını da sual altına alıb: "Burada söhbət "kiçik olmayan" silah növlərindən gedir. Amma Ermənistanın maliyyə imkanları bu silahları almağa imkan vermir. Rusiya isə, əvvəlki kimi, Ermənistanla kredit ayırmaqda maraqlı deyil. Deməli, təyyarələrin ölkəyə çatdırılması da sual altına düşür. Bu durumda Azərbaycan vəziyyətinin və ya status-kvonun idarə edilməsi, eləcə də növbəti sabitliyin təmin olunması məsələsində kifayət qədər incə xəbərdarlıq nümayiş etdirir. Status-kvonun idarəetmə mexanizmi hərbi-siyasi və hərbi-texniki balansla bir-başə əlaqəlidir. Bu balansın təmin olunması üçün Ermənistanın hərbi-texniki imkanlarının geniş şəkildə modernləşdirilməsi olduqca vacib məsələdir. Amma buna maliyyə imkanı yoxdur. Digər bir diqqətə çatdırılmalı məsələ isə sözlün əsl mənasında bu silahların hansı qiymətə başa gələcəyidir. Ermənistan üçün bunlar ciddi problemdir". Məhz bu durumda Rusiyadan Azərbaycana yeni silahların gəlişinə görülen hazırlıq

düşmənin ölkədə əsl şok effekti yaradır. Bunu rus hərbi ekspert İqor Korotçenko da xüsusi vurğulayır və qeyd edir ki, Ermənistan tərəfindən Rusiyanın Azərbaycana silah satmasına görə etirazlar hər zaman olur. Amma bunun praktik baxımdan heç bir təsiri yoxdur. Onun sözlərinə görə, həm Rusiya, həm də Belarus Azərbaycana müasir silahlar satıb və satmaqda davam edəcək: "Vəziyyət dəyişməyəcək. Azərbaycan Rusiyanın hərbi-texniki əməkdaşlıq sahəsində ən vacib tərəfdaşlarından biridir və Rusiya silahlarının davamlı tədarükünə arxalana bilər. Ermənistan rəsmilərinin səsləndirdiyi bəyanatlar isə bunu heç bir şəkildə dəyişdirə bilməz. Rusiya hər dəfə bildirir ki, Azərbaycanla müasir silah tədarükü hər hansı üçüncü ölkəyə qarşı deyil, Azərbaycanın suverenliyini və milli təhlükəsizliyini möhkəmləndirməyə yönəlib. İrəvanın narazı olması faktı başadüşüləndir, çünki Azərbaycan Silahlı Qüvvələri də həmişə, güclü və keyfiyyətli olur. Rusiya silahları Azərbaycan ordusunun imkanlarını xeyli artırır". Digər ekspertlər hesab edir ki, artıq İrəvanın bundan müvafiq nəticə çıxarmasının vaxtı çoxdan çatıb. Əks təqdirdə, alınan yeni silahların hədəfində kimlərin olacağı heç kimə sirr deyil.

Tahir TAĞIYEV
Yazı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə çap olunur.

Bu gün dünya dövlətlərinin xüsusi diqqət mərkəzində yer alan əsas məqamlardan biri turizm sektoru, daha çox turistin cəlbə ilə bağlıdır. Çünki bu məqam əksər ölkələrdə iqtisadi inkişafın əsas məhək daşlarından biri sayılır.

Qeyd olunan xüsusi da son illərdə Azərbaycanda atılan addımlar da artıq öz müsbət nəticəsini verməkdədir. Bunu ölkəyə gələn tursitlərin artım dinamikası da təsdiq edir. Dövlət Turizm Agentliyinin mətbuat katibi Kənan Quluzadə bildirir ki, yanvar-noyabr aylarında Azərbaycana gələn xarici vətəndaşların sayı 2 milyon 900 minə keçib. Onun sözlərinə görə, bu, ötən ilə müqayisədə 11,1 faiz artım deməkdir: "İlk beşlikdə ənənəvi olaraq Rusiya, Gürcüstan, Türkiyə, İran və Səudiyyə Ərəbistanı vətəndaşlarıdır. Demək olar ki, bütün bazarlarda artım davam edir. Avropa, Mərkəzi-Cənubi Asiya istiqamətindən, Yaxın Şərq bazarından müəyyən ölkələrdə azalma var. Amma ümumi mənzərədə müsbət tendensiya davam edir".

Kənan Quluzadə bildirir ki, Yaxın Şərqin bəzi ölkələrində azalmanın bir neçə faktoru var: "Birincisi, həmin ölkələrdən çıxışla bağlı problem var. Yeni Azərbaycanda qəbullu bağlı problem yoxdur. Yaxın Şərq qeyri-stabil regiondur. Məsələn, İraqdan gələnlərin sayı azalıb. Bu azalma bəzi ölkələrdə uçuşların azalması ilə bağlıdır. Ümumilikdə götürəndə həmin ölkələrdən gələn turistlərin tendensiyası belədir ki, onlar bir neçə il ərzində bir istiqamətə axışır, sonra isə bazarlarını dəyişirlər". K.Quluzadənin sözlərinə görə, bu nəzərə alınaraq, bu il daha çox yeni bazarların açılmasına üstünlük verilib ki, Azərbaycana gələn xarici vətəndaşların sayı təkcə müəyyən bazarlara köklənməsin, coğrafiyası daha geniş olsun: "Buna da nail ola bildik. Məsələn, Hindistan, Çin, Pakistan bazarı bizim üçün yeni bazardır".

Ekspertlər bildirir ki,

sayı illik müqayisədə 66,5% artaraq 51 min nəfərə çatıb.

Hindistanın "VMS Travels Tours LTD"

Azərbaycanla, xüsusiən paytaxt Bakı ilə çox maraqlanı: "Bakı son vaxtlar Hindistanda məşhurlaşib. İnani-

dan etibarən Çinin Pekin şəhərində Azərbaycan Turizm Bürosunun rəsmi nümayəndəliyi fəaliyyət göstə-

lən tərəfindən təmin edilir. Çinin Milli Turizm Administrasiyasının məlumatına əsasən, ötən il Çindən xa-

Dünyanın ən böyük əhalisinə malik ölkələrdən Azərbaycana yeni axın başlanacaq

böyük əhali sayına və güclü iqtisadiyyata malik Çin və Hindistandan turist axınının təmin edilməsi bu sahədə Azərbaycana mühüm üstünlüklər vəd edir. Qeyd edək ki, Azərbaycan dünyanın 7-ci böyük iqtisadiyyatına malik Hindistanla iqtisadi əlaqələrini sürətlə inkişaf etdirir. İqtisadi yaxınlaşmada turizm sahəsində əməkdaşlıq, daha dəqiq desək, Hindistan vətəndaşlarının Azərbaycana sayı getdikcə artan turist səfərləri böyük rol oynayır. 2018-ci ildə Hindistandan Azərbaycana 40 mindən çox turist gəlib. Bu, 2017-ci ilə nisbətən 2,7 dəfə çoxdur. 2019-cu ilin yanvar-oktyabr aylarında isə ölkəmizə səfər edən hindistanlı turistlərin

şirkətinin icraçı direktoru Srini Rao bildirir ki, təmsil etdiyi şirkət ikitərəfli turizm əlaqələrinin inkişaf etdirilməsində xüsusi maraqlıdır. Onun sözlərinə görə, hər il təxminən 20 milyon hindistanlı dünyanı turist kimi gəzir. Bunun cəmi 0,2%-i ötən il Azərbaycana gəlib ki, bu da çox aşağı göstəricidir: "Bu rəqəmi artırmaq mümkündür. Hazırda Azərbaycanla Hindistan arasında birbaşa aviareys yoxdur. Bu isə turizm əlaqələrində böyük boşluqdur. Ümid edirəm ki, birbaşa uçuşlar tezliklə reallaşacaq və iki ölkə arasında turizmin inkişafına xidmət edəcək". Ş.Rao həmçinin deyib ki, təmsil etdiyi turizm şirkətinin müştəriləri

ram ki, bura səfər edən hindistanlıların sayı sürətlə artacaq. Ümid edirəm ki, Azərbaycan bu imkandan istifadə edəcək və ölkənin turizm potensialını Hindistanda təşviq edəcək".

Çindən gələnlərin də sayının artması Azərbaycan üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Qeyd edək ki, 2019-cu ilin yanvar-sentyabr dövründə Azərbaycana səfər edən çinli turistlərin sayı 20 min nəfər təşkil edib ki, bu da ötən ilin eyni dövrünə nisbətə 64 faiz artım deməkdir. Amma bu rəqəm kifayət qədər azdır və ölkənin daha böyük sayda çinli turisti qəbul etmək imkanı var. Qeyd edək ki, 2018-ci ilin dekabrın-

rir. Bakı ilə Çinin Pekin və Urumçi şəhərləri arasında birbaşa hava nəqliyyatı əlaqəsinin olması, Çin vətəndaşları üçün 2016-cı ilin fevralından etibarən sadələşdirilmiş viza rejiminin tətbiqi, "Asan Viza" sisteminin fəaliyyəti çinli turistlərin Azərbaycana səfər imkanlarını genişləndirib. Bir məqamı da xüsusi vurğulmaq lazım gəlir ki, çinli turistlər yüksək büdcəli sayılır. Məsələn, Çindən olan turistlər təkcə ilin birinci yarısında xaricdə 128 milyard ABŞ dolları məbləğində pul xərcləyiblər. Son bir neçə ildir xaricə turizm səfərlərinin sayına görə çinlilər dünyada birinci yeri tutur. Qlobal turizm gəlirinin təxminən 15 faizi çinli turist-

rice təxminən 150 milyon turist səfəri qeydə alınıb. Bu fonda Çindən Azərbaycana turist səfərlərinin sayının artması ölkəmiz üçün böyük önəm kəsb edir. Hesablamalar göstərir ki, görülmə işlər nəticəsində 2023-cü ildə Azərbaycana artıq 4 milyona yaxın turist cəlb etmək mümkün ola bilər. Amma burada həllini gözləyən bir sıra mühüm məqamlar da var. Dövlət Turizm Agentliyinin aparat rəhbəri Kənan Qasimov bu xüsusda bildirib: "Əcnəbilər arasında keçirilmiş rəy sorğusu nəticəsində məlum olub ki, onların 53,2%-i nəqliyyat, gecələmə, qidalanma və digər xidmətləri əhatə edən "Hər şey daxil" tur paketlərindən, 21,9%-i yalnız nəqliyyat və gecələmə xidmətlərindən, 12,6%-i isə yalnız nəqliyyat və qidalanma xidmətlərindən istifadə edib.

Azərbaycan regionlarından Qəbələ, Şəki, Quba və Qusar turistlərin dincəlməyə üstünlük verdiyi əsas yerlər olub. Turistlərin narazı qaldığı məqamlar avia-bilet və yerləşmənin qiymətləri, həmçinin bölgələrdə görməli yerlərə əlçatanlıq səviyyəsi, ictimai nəqliyyatın keyfiyyəti-dir". Bu qəbildən olan məsələlərin həlli Azərbaycana üz tutan xaricilərin sayını daha da artırma bilər.

Ramil QULİYEV

Şəhidlik Tanrı mərtəbəsində ən ali məqamdır. Bu məqama, bu mərtəbəyə ucalmaq hər adama nəsisb olmur. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda canını fəda edən də, evində, həyatında oturduğu, təsərrüfatında işlədiyi yerdə erməni gülləsindən həlak olan da şəhiddir.

Çünki Ermənistan Silahlı Qüvvələri yalnız Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin mövqelərini atəşə tutmur, həm də hədəf olaraq cəbhəyanı ərazilərimizdə yaşayan dinc sakinlərimiz, vətəndaşlarımızı seçirlər, qəbiristanlıqlarımızı atəşə tuturlar.

Bu gün Azərbaycanda kifayət qədər hərbi şəhid var ki, onlar əllərində silah düşməne qarşı mübarizədə həlak olublar, onlarla yanaşı, saysız mülki şəhid də var, bu şəxslər erməni gülləsindən dünyalarını dəyişiblər. Mülki şəhidlər arasında uşaqların da sayı az deyil.

Çox təəssüf ki, son illər ictimaiyyətdə bəzi insanlar, hətta onlar arasında yüksək çinli hərbcilər də var, Azərbaycan şəhidlərinə qarşı bölücülük təbliğatı aparırlar. Bu insanlar deyirlər ki, erməni işğalçılarının atdığı güllədən həlak olan mülki şəxslər, qadınlar, kişilər, uşaqlar şəhid sayılmamalı, şəhidlik statusu yalnız ermənilərlə döyüşərkən həlak olanlara verilməlidir. Bu səhv yanaşmadır və kökündən yanlışdır, birbaşa şəhidlərimizin bölünməsinə hesablanıb. Bu düşüncə sahiblərini heç cür anlamaq olmur.

Bu barədə danışarkən yadıma illər əvvəl redaksiyamıza gələn, oğlu erməni gülləsindən həlak olan, lakin bəzi məmurların özbaşınalığı nəticəsində övladına şəhidlik statusu ala bilməyən ata ilə söhbətimiz düşdü. O atanın hansı rayondan gəldiyi, oğlunun hansı cəbhə bölgəsində şəhid olduğunu dəqiq yadımda saxlaya bilməmişik, amma hadisə olduğu kimi yadımdadır. Ata bildirirdi ki, oğlu əlinə silah alıb düşməne qarşı vuruşmasa da, cəbhənin qaynar nöqtələrinə gedib, orada yaralı əsgərlərə kömək edib, şəhid edilən hərbcilərimizi səngərdən çıxarmağa köməklik göstərib, belə vəziyyətlər-

tabı" redaksiyasının baş redaktoru, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü Nəzakət Məmmədova ilə əlaqə saxladım. N.Məmmə-

landırıq. Bu istiqamətdə "Xatirə Kitabı"nın bir neçə cildi işıq üzünə görüb. "Xatirə Kitabı" redaksiyasının rəhbəri kimi dəfələrlə

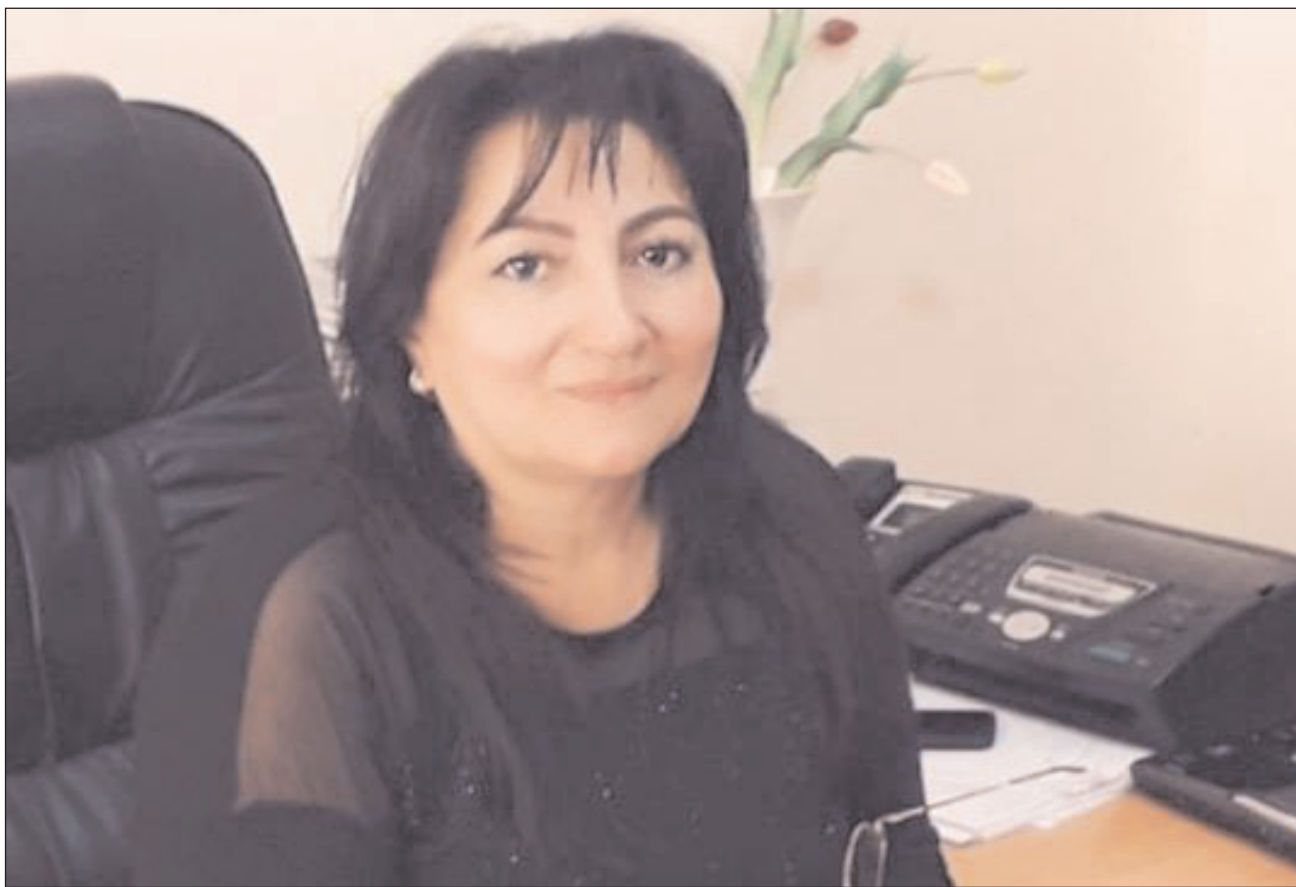
silahlı Qüvvələri tərəfindən qətlə yetiriliblər. Biz erməni gülləsindən həlak olan ikiyaşlı Zəhraya və onun nənəsinə necə şəhid deməyə bi-

özümə borc bilərəm, bu işi də həyata keçirirəm".

N. Məmmədova qeyd etdi ki, hətta bir müddət əvvəl "Xatirə

Şəhidlərimizin müqəddəs statusunu da ikiye bölürlər - hərbi şəhid, mülki şəhid?

Nəzakət Məmmədova: "Mən uzun illərdir şəhidlər arasında ayrışdırılmaq istəyən, bu istiqamətdə xüsusi təbliğat quran insanlara..."

"Dəfələrlə müəyyən iradlarla üzləşmişəm ki, siz cəbhədə həlak olmayanları siyahıya alıb, onların adlarını əbədləşdirirsiniz"

dən birində oğluna da erməni gülləsi dəyib və o həlak olub. Ata oğluna şəhidlik statusu alana qədər döymədiyi qapı qalmayıb, mətbuatın köməyi ilə o, oğluna şəhid statusu ala bilmişdi. Bu cür hallar təəssüf ki, mövcuddur. Respublika "Xatirə Kitabı" redaksiyası Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olan, itkin və girov düşən vətəndaşlarımızın xatirəsini əbədləşdirmək üçün böyük layihələr həyata keçirib.

Bu səbəbdən də mövzu ilə əlaqədar Respublika "Xatirə Ki-

dova "Bakı-Xəbər"ə bildirdi ki, bəzən müəyyən adamlar haqsız olaraq şəhidlərimizə qarşı bölücülük edirlər. "Bu mövzunu gündəmə gətirməyiniz çox yerinə düşdü. Çox sevindim ki, siz bu məsələ ilə bağlı birbaşa ünvana müraciət etdiniz. Bu çox ağırlı haldır və mən hər zaman ciddi narahat edir. Bilirsiniz ki, "Xatirə Kitabı" redaksiyası olaraq, müharibədə şəhid olan, əsir, itkin düşən vətəndaşlarımızla bağlı ensiklopedik məlumatlar toplayıb, onları işıq-

müəyyən iradlarla üzləşmişəm ki, siz cəbhədə həlak olmayanları siyahıya alıb, onların adlarını əbədləşdirirsiniz, mənə yonənlən bu irad nə dərəcədə düzgündür? İstənilən vətəndaşımız, istər çoban olsun, istər əkinçi, istərsə də evdar qadın, fərqi yoxdur, erməni gülləsindən həlak olubsa, o, birmənalı olaraq, şəhiddir. Bu vətəndaşlarımız əllərinə silah alıb erməni ilə vuruşmayıblar, amma evlərində, həyətlərində durduqları yerdə Ermənistan Si-

lahlı Qüvvələrinin atdığı güllə nəticəsində həlak olan həm mülki sakinlər, dinc insanlar, həm də hərbcilər şəhiddirlər. Mən uzun illərdir şəhidlər arasında ayrışdırılmaq istəyən, bu istiqamətdə xüsusi təbliğat quran insanlara qarşı mübarizə aparıram. Mən erməni gülləsindən həlak olan, ermənilərin torpaqlarımıza təcavüzü nəticəsində şəhid olan, itkin düşən, girov götürülən vətəndaşlarımızın hamısının adını əbədləşdirməyi

Kitabı"nın xüsusi buraxılışının təqdimatında da yüksək çinli hərbcilərdən biri ona öz iradını bildirib. "Bu tədbirdə yüksək çinli bir hərbcı də mənə sual verdi ki, sizin çobanı da, evdar qadını da, təsərrüfatında işləyərkən həlak olan insanı da xüsusi buraxılışa daxil etməyiniz nə dərəcədə düzgündür? Mən də ona açıq şəkildə bildirdim ki, o insanların hamısı Ermənistan ordusunun açdığı atəş nəticəsində həlak olub. Bu insanlar düşmən gülləsindən həlak olublarsa, şəhiddirlər, bunun başqa adı yoxdur. Hesab edirəm ki, bəzi insanların şəhidlərimizi mülki və hərbi şəhidə bölməsi doğru deyil, bu, erməni gülləsindən həlak olan vətəndaşlarımızın ruhunun incidilməsidir" - deyərək N.Məmmədova qeyd etdi.

Ermənistan ordusunun əsas hədəflərindən biri cəbhəyanı rayon və kəndlərin sakinləridir. Ermənilərin atəşkəs dövründə saysız mülki vətəndaşımızın canına qıydığını deyən N.Məmmədovanın fikrincə, biz mülki vətəndaşlarımızın erməni gülləsindən şəhid olduğu faktını daha geniş səviyyədə gündəmə gətirməliyik və Ermənistan ordusunun hədəfinin dinc Azərbaycan vətəndaşı olduğunu mütəmadi olaraq beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırmalıyıq.

İradə SARIYEVA

Cari ilin noyabr ayında Azərbaycanda fəaliyyət göstərən bəzi banklarda istehlak və biznes kreditləri üzrə təklif edilən faiz dərəcələrinə dəyişiklik edilib. Belə ki, nağd kreditlər üzrə faiz dərəcəsi "AFB Bank"da 20 faizdən 17 faizə, "BTB Bank"da 18-26 faizdən 18-21 faizə, "Expressbank"da 17 faizdən 16,15 faizə endirilib.

Biznes kreditləri üzrə faiz dərəcələri hesabat ayında "AFB Bank"da 20 faizdən 17 faizə düşürülüb. Qeyd edək ki, hazırda nağd kreditlər üzrə ən aşağı faiz dərəcəsi "Turanbank" və "Xalq Bank"dadır.

Bankların kredit faizlərini endirməsi müsbət haldır. Kredit faizlərinin endirilməsi kredit

götürmək istəyən şəxslərin maddi vəziyyətinə müsbət təsir edəcək. Maraqlıdır, bu hal davamlı proses olarsa, iqtisadi fəallığa necə təsir edəcək?

İqtisadçı-ekspert Ruslan Atakişiyev bildirdi ki, banklarda kredit faizlərinin aşağı salınması sahibkarlığın inkişaf etməsinə və maliyyə

Çox deyiləndən sonra banklar kredit faizlərini aşağı saldı, sonra nə olacaq...

Ruslan Atakişiyev: "Banklarda kredit faizlərinin aşağı salınması sahibkarlığın inkişaf etməsinə və maliyyə bazarlarına yeni maliyyə alətlərinin gəlməsinə səbəb olacaq"

bazarlarına yeni maliyyə alətlərinin gəlməsinə səbəb olacaq. Bu kimi amillər iqtisadi aktivliyə, məhsul və əmtəə istehsalına marağı daha da artıracaq.

Onun sözlərinə görə, cari ilin noyabr ayında "Bank kapitalının və onun adekvatlığının hesablanması Qaydaları"na dəyişikliklər edilməsi də kredit, xüsusən də biznes kreditləri üzrə faizlərə təsir edib: "Həmin dəyişiklikdə əsas məqsəd biznes kreditlərinin həcmnin artırılma-

sıdır. Kredit riskinin səviyyəsini dəyişdirməklə

İqtisadçı onu da vurğuladı ki, biznes kredit-

"...biznes kreditlərini, xüsusən də iri məbləğdə olan kreditləri geri almaq üçün mübahisə..."

müəyyən sahələr üzrə kreditləşməni artırmaq və ya azaltmaq mümkündür. Bu hal, istə-istəməz, biznes kreditlərinin həcminə təsir edəcək və biznes kreditlərini də artırmaq məqsədilə faizlər endirilə bilər".

ləri üzrə faizlərin aşağı düşməsi üçün makroiqtisadi göstəricilərlə yanaşı, digər mühüm məsələlər də həllini tapmalıdır: "Məhkəmə-hüquq sistemində islahatlar dərinləşdirilməli və bankların geri qaytarılmayan kreditlər üçün məh-

kəmələrdə vaxt itirməsinin, müxtəlif çətinliklərlə qarşılaşmasının qarşısı alınmalıdır.

İstehlak kreditlərinin geri alınması çətin olmur. Amma biznes kreditlərini, xüsusən də iri məbləğdə olan kreditləri geri almaq üçün mübahisə məhkəmə müstəvisinə keçir. Məhkəmə müstəvisində olan mübahisələr bəzən uzun çəkir, borcalan krediti qaytarmamaq üçün müxtəlif vasitələrdən istifadə edir. Bu vəziyyətlə üzləşən banklar kredit faizlərini çox azalda bilmirlər".

Günəl CƏLİLOVA

Parlamentin ötən plenar iclasında "Tibbi sığorta haqqında" Qanuna təklif edilən dəyişiklik layihəsi üçüncü oxunuşda qəbul edilib. İcbari tibbi sığorta gələn il yanvarın 1-dən etibarən ölkə ərazisində mərhələli şəkildə həyata keçirilməyə başlanacaq.

Ancaq icbari tibbi sığorta ilə bağlı hələ də bəzi suallar və narazılıqlar var. Bəzi millət vəkilləri, ekspertlər icbari sığortanın tam şəkildə effekt verməyəcəyini deyirlər.

Millət vəkili Qənirə Paşayeva parlamentdə çıxışı zamanı bildirib ki, icbari tibbi sığorta effekt verməyəcək. Çünki xəstəxanalar, kənd məntəqələrində ixtisaslı kadr çatışmazlıqları var və xidmətin səviyyəsi də aşağıdır: "Bu da təsadüfi deyil, bunun üçün bünövrə qənaətbəxş olmalıdır ki, onun üstündə iş aparasan. Kənd tibb məntəqələrinin bir çoxu bərbad

gündədir. Xidmət də ödənilən sığorta haqqının tələblərinə cavab verməyəcək. Yenə də vətəndaş ödədiyi puldan əlavə vəsait xərcləməli olacaq. Tibb Universitetindən gələn kadrların heç də hamısı işin bilən kadrlar deyil. İrana və digər ölkələrə tibbi xidmətlə bağlı axın yenə davam edəcək. Ümumiyyətlə, icbari tibbi sığorta mərhələsinə keçid üçün məqam yetişməyib. Bu sahə üzrə ixtisaslı kadrlar belə yoxdur. Xaricdə bu sahə üzrə ixtisaslaşmış azərbaycanlıları bura dəvət etmək lazımdır".

Ekspertlər icbari tibbi sığorta ilə bağlı bəzi çə-

tışmazlıqların olduğunu bildirirlər.

Sığorta eksperti Xəyal Məmmədyanlı bildirdi ki, tibbi xidmətlərlə bağlı müəyyən edilən tariflər heç bir real hesablama əsaslanmır və reallığı əks etdirmir: "İkincisi, müəyyən edilən sığorta haqlarının məbləği göstərilməsi nəzərdə tutulan tibbi xidmətləri ödəməyə adekvat deyil. Üçüncüsü, sığorta haqlarının hesablanması və ödənilməsi qaydası ədalətli və düzgün deyil. Dördüncüsü, İTSDA və onun nəzdindəki TƏBİB tabeliyinə verilən dövlət tibb təchizatçılarını idarə etmək imkanına və qüdrətinə malik deyil. Beşincisi, İTS çərçivəsində həkimlərin və tibb heyətinin əməkhaqlarının müəyyən edilməsi sistemi yanlışdır və reallığı əks etdirmir. Altıncısı, sığorta şirkətlərinin

İcbari tibbi sığortanın uğur qazanacağına şübhələr var - kadr çatışmır, xidmət səviyyəsi aşağıdır və sair...

Xəyal Məmmədyanlı:

"Poliklinikalarımızın, o cümlədən, ailə həkimi institutunun İTS tələblərinə cavab verməməsi və hazır olmaması vəziyyəti daha da qəlizləşdirir"

Adil Qeybullayev: **"...narazılıqlar daha da artacaq"**

İTS-dən kənarda qalması absurddur və yanlış qərardır. Yeddincisi, tibb xidmətlərini almaq üçün vətəndaşların göndəriş sistemi kökündən yanlışdır və insanların tibbi sığorta xidmətlərinə vaxtında və effektiv olaraq əlçatanlığını azaldır. Səkkizincisi, poliklinikalarımızın, o cümlədən, ailə həkimi institutunun İTS tələblərinə cavab verməməsi və hazır olmaması vəziyyəti daha da qəlizləşdirir. Doqquzuncusu, özəl tibb müəssisələrinin İTS-də iştirak etməsi və ya onların iştirakının İTSDA-nın qəra-

rına buraxılması yanlışdır. Bir sözlə, mövcud İTS qarşısında qoyulan iki əsas məqsədə - səhiyyənin maliyyələşdirilməsi və əhəlinin keyfiyyətli tibbi xidmətlə təmin edilməsinə çatmaq sadəcə mümkünsüzdür".

Professor, tibbi ekspert Adil Qeybullayev bildirdi ki, əhali icbari tibbi sığortadan fayda görməyəcək və narazılıqlar daha da artacaq: "Hesab edirəm ki, icbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin 2020-ci ildə icbari tibbi sığortanın ölkə üzrə tətbiqi ilə əlaqədar hökumətə təq-

dim etdiyi təkliflərdə xeyli yanlışlıq var. Əslində, bu mərhələli bölgüyə heç bir lüzum yox idi. Ümumiyyətlə, başdan bu mərhələyə də heç bir lüzum olmayıb. İcbari tibbi sığortanın tətbiqi bu sahədə yaşayan problemləri düzəltməyəcək. Hazırkı vəziyyət yenə də xaosdur yaradacaq. Yeni əhali icbari tibbi sığortadan fayda görməyəcək və narazılıqlar daha da artacaq. İşin də bütün məsuliyyəti bu işin həvalə olunduğu qurumun üzərinə düşəcək.

Hesab edirəm ki, bu işdən başı çıxan, bu işlə bağlı məsləhət verə biləcək mütəxəssislərin cəlb edilməməsi də bir yanlışlıqdır. Əlbəttə, biz bu yanlışları mərhələ-mərhələ görəcəyik. Yanvarın 1-nə qədər gözləyək görək nələr baş verəcək".

Günəl CƏLİLOVA

Hər bir ölkənin inkişafının uğurlu olması bir neçə əmsalla qiymətləndirilir. Bu əmsallar içərisində elm və təhsil səviyyəsinin hansı göstərici ilə ifadə olunması çox mühüm rol oynayır. Elm və təhsil hər bir insana öz davamlı gələcəyini formalaşdırmaq, zəruri bilik, bacarıq, münasibətləri və dəyərləri əldə etmək üçün imkan yaradan əsas faktorlardan biridir.

Müasir dövrdə davamlı inkişaf və təhsil sistemini ayrı-ayrı mövzular kimi deyil, vahid bir sistem kimi nəzərdən keçirmək lazımdır. Çünki davamlı inkişafı təmin edən vasitələrdən ən əsası ölkənin inkişaf etmiş təhsil sistemidir. İnkişaf etmiş ölkələrdə sosial institutların gələcək inkişafı keyfiyyətli təhsillə bağlıdır.

Danılmaz faktdır ki, ölkəmizdə də elm və təhsilin inkişafı daim diqqət mərkəzindədir. Xüsusən müstəqilliyi bərpa etdikdən sonra ölkə qarşısında duran ən böyük vəzifələrdən biri də təhsil sisteminin köhnə şablonlardan azad edilərək müasirləşdirilməsi və yeni ictimai-iqtisadi şəraitin tələblərinə uyğun şəkildə formalaşdırılmasına nail olmaqdır. Müasirləşdirmə, ilk növbədə, qabaqcıl texnologiyaların və idarəetmə üsullarının, elmi nailiyyətlər əsasında yaradılan innovasiyaların ölkənin sosial-iqtisadi həyatına uğurlu tətbiqi ilə bağlıdır. Bunun üçün prioritet istiqamət ölkə iqtisadiyyatının dünya iqtisadiyyatına integrasiyasının sürətləndirilməsi ilə yanaşı, ölkədə insan kapitalının inkişafı, şəxsin müasir bilik və bacarıqlara yiyələnməsinin təmin edilməsidir.

Bəllidir ki, elm olmayan yerdə ixtisaslı kadrlar, inkişaf da və deməli, gələcək də olmayacaq. Əbəs yerə deyilməyib ki, elmə doğru gedən yol təhsildən keçir. Məlum olduğu kimi, görkəmli şəxsiyyət Heydər Əliyev elm və təhsil sahəsinə daim böyük diqqət və qayğı göstərərək və sevincdirici haldır ki, dahi rəhbərin siyasəti Prezident İlham Əliyev tərəfindən ezmə davam etdirilir. Bəli, hazırda Azərbaycanda gənc nəslin elm və təhsilə cəlb olunması üçün dövlət tərəfindən mühüm addımlar atılır. Bunun bariz nümunəsi olaraq Elmin İnkişafı Fondunda və təhsillə bağlı digər tədqiqat mərkəzlərində gənc tədqiqatçılar üçün yaradılan şərait, perspektiv, həyata keçirilən layihələr bu sahəyə öz müsbət töhfəsini verməkdə davam edir. Bununla yanaşı, hər il dövlət büdcəsindən elm və təhsilə milyonlarla manat vəsait ayrılır.

Son illər təhsil sisteminə aparılan islahatlar, yeniliklər elm və təhsilin inkişafında, savadlı kadrların yetişməsində müsbət təsirini göstərərək, gənc nəslin vətənpərvər, geniş dünyagörüşlü,

hər tərəfli formalaşmasında mühüm rol oynayıb. Dünyanın müterəqqi təhsil modeli olan kurikulum artıq bir neçə ildir Azərbaycanda da tətbiq olunur və öz müsbət nəticəsini göstərir. Kurikulumun tətbiqi ölkə təhsilində bir sıra yeniliklərə imza atıb. Artıq müəllimlər şagirdlərə nəzəri bilik vermirlər. Kurikulum sayəsində şagirdlərin dərəcə olan marağı daha da artıb.

Azərbaycan təhsilində göstərilən diqqət göz qabağındadır. Belə ki, Prezident İlham Əliyevin imzaladığı "Dövlət ümumtəhsil müəssisələrində çalışan, bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi aparılan müəllimlərin dərəcəsinin və əməkhaqqının artırılması haqqında" sənəd bu baxımdan əhəmiyyətlidir. Stimuləşdirici mexanizmlərin tətbiqi müəllimlərin peşəkarlığının, səriştəliliyinin yüksəldilməsinə, sağlam rəqabətin formalaşmasına müsbət təsir edəcək, hər bir təhsilverənə öz işinə tənqidi yanaşmaq imkanı yaratmaqla inkişaf perspektivlərini göstərəcək və nəticə etibarilə, müəllim əməyinin keyfiyyətinin yüksəlməsinə gətirib çıxaracaq.

Məktəblərdə bilik səviyyəsi qənaətbəx hesab olunurmu?

Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin müdiri Rəşad Tağıyev qeyd etdi ki, təhsil hər zaman dəyişən, yeniliklərə və islahatlara açıq sahədir. Bu baxımdan qarşıda duran hədəflərin müəyyən edilməsi və təhsil sahəsində qabaqcıl dünya təcrübəsinin mənimsənilməsi mühüm amildir: "Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası"nda qarşıya qoyulan hədəflər, nəticə etibarilə, təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə xidmət edir. Dövlət Strategiyasının icrası çərçivəsində həyata keçirilən tədbirlər, ümumilikdə, təhsilin səviyyəsinin yüksəlməsində, müəllimlərin peşəkarlıq səviyyəsinin artırılmasında, şagirdlərin tədris göstəricilərinin müvafiq meyarlar üzrə yaxşılaşmasında özünü göstərir.

Təhsilin keyfiyyətinin artırılması istiqamətində həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində ali və orta ixtisas məktəblərinə qəbul göstəricilərində müsbət dinamika müşahidə olunur. Belə ki, qəbul imtahanlarında iştirak

Elm və təhsilin inkişaf etdirilməsi

rak edən 17 505 abituriyentin 13 012 nəfəri, yəni 74 faizi respublikanın müxtəlif ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olunub. Bakı şəhəri üzrə qəbul imtahanlarında uğur qazanmış abituriyentlərin 22 faizi 500 və 500-dən çox bal toplayıb. Həmçinin, Azərbaycan beynəlxalq təhsil reytinglərində bütün göstəricilər üzrə irəliləyir, beynəlxalq olimpiadalar da uğurların sırası genişlənir.

Ümumi təhsildə keyfiyyətə birbaşa təsir edən amillərdən biri də "Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası"nda da təsbit olunmuş tam orta təhsil səviyyəsində tədrisin təmayüllər üzrə təşkil məsələsidir. Şagirdlərin seçdikləri ixtisas istiqamətləri üzrə daha yüksək bilik və bacarıqlara yiyələnməsini təmin etmək məqsədilə son illər bu sahədə ciddi addımlar atılır, təhsilin təmayüllər üzrə təşkil olunduğu məktəblərin şəbəkəsi ardıcıl şəkildə genişləndirilir.

Onu da qeyd edim ki, dövlət rəhbərinin təhsilə həssas münasibəti nəticəsində infrastruktur yenilənir, təhsilin keyfiyyəti yüksəlir, təhsil işçilərinin sosial rifahı ilbəlil yaxşılaşır. Bu isə, ümumilikdə, müəllim peşəsinə marağın artmasına səbəb olur".

Məktəblərdə İKT-dən istifadə imkanları hansı səviyyədədir...

Təhsil eksperti Kamran Əsədov "Bakı-Xəbər"ə açıqlamasında qeyd etdi ki, təhsilin keyfiyyətinə təsir edən mühüm amillərdən biri məktəbəqədər təhsillə əhatəlilik səviyyəsidir: "5 yaşlı uşaqların təhsilə cəlb edilməsi ötən il respublika fənn olimpiadalarında iştirakçı sayında artım özünü göstərmişdir. Ümumilikdə, olimpiadalarda 33 min şagird iştirak edib. Bu da 2013-cü ilə müqayisədə 5 dəfə çoxdur".

Onun sözlərinə görə, 2018-2019-cu tədris ilində Azərbaycanda məktəblərin 62 faizi internetlə təmin olunub: "Yeni tədrisdə İKT-dən istifadə imkanlarının genişləndirilməsi baxımından ölkə üzrə internet və Azərbaycan Təhsil Şəbəkəsinə (ATŞ) qoşulmuş məktəblərin sayı 2746-ya çatdırılıb. Ötən tədris ilində məzmun islahatları çərçivəsində dərslərin hazırlığında yeni rəqlament və prosedurlar tətbiq edilib. Təhsil İnstitutu nəzdində Tədris Resursları Mərkəzi yaradılıb, prosedural hazırlığı üzrə mütəxəssislər cəlb edilib, qabaqcıl təhsil sistemlərinin təcrübəsi və bu sahədə mövcud olan innovasiyalar tətbiq edilib və yeni məzmun konsepsiyası əsasında ümumtəhsil məktəbləri üçün ehtiyat dərslərin hazırlanmasına baş-

lanıb".

"Müəllim olmaq istəyənlərin deyil, müəllim kimi işə başlayanların da sayı artır"

Ekspert onu da əlavə etdi ki, əvvəlki tədris illərində olduğu kimi, ötən müddətdə də müəllimlərin peşəkarlıq səviyyəsi artırılıb: "Sadəcə, müəllim olmaq istəyənlərin deyil, müəllim kimi işə başlayanların da sayı artıb. 2018-2019-cu tədris ilində, ümumilikdə, müddətsiz müqavilə əsasında 4053, müddətli müqavilə əsasında 4500 müəllim işə qəbul edilib ki, bu da son illərdə vakant yerlərin 100 faiz tutulması baxımından ən yüksək göstərici olub. Görülən işlərin nəticəsidir ki, ümumilikdə, son 5 ildə məktəblərin müəllim tərkibi keyfiyyət baxımından yaxşılaşıb, 20 mindən çox gənc müəllim işə qəbul olunub. Ümumilikdə, 2018-2019-cu tədris ilində görülmüş işləri, həyata keçirilən islahatları müsbət hesab edirik və düşünürəm ki, bu, ölkədə təhsilin inkişafına daha da sürətləndirəcək".

Təhsildə yaşanan problemlər...

Bildirək ki, bu gün təhsil sektorunda qeydə alınan inkişafı yanaşı, bəzi problemlər də var. Təhsil eksperti Nəzir İsmayılov bildirdi ki, bəzi şagirdlərin və müəllimlərin psixoloji problemləri var: "Ona görə də məsələyə həssaslıqla yanaşılmalıdır.

Nəzərə almaq lazımdır ki, ölkədə 1 milyon 600 min şagird təhsil alır və onların hər birinin xarakteri ayrıdır. Həm də onlar formalaşmış xarakterlə məktəbə daxil olurlar. Çünki onlarda xarakter 3-5 yaşlarında formalaşır. Ona görə də məktəb dövründə həmin uşaqlarla yaxşı mənşəli münasibətlər qurulmalı, gələcək inkişafında problem ola bilər. Bəllidir ki, məktəblərdə hər kəsə istənilən tərbiyə verilməlidir. Təhsil sahəsində aparılan islahatlar bir çox məsələ ilə əlaqədardır.

Onu da bildirim ki, qeyd olunan sektorda yaşanan problemlərdən biri də bəzi ixtisasların müəyyən müddət keçəndən sonra lazımsız peşəyə çevrilməsi ilə bağlıdır. Bu səbəbdən də dövrün tələbinə uyğun kadrların hazırlanmasına ehtiyac var. Nəzərə almaq lazımdır ki, 10 ildən sonra dünyada mövcud ixtisas və peşələrin 80 faizinə ehtiyac olmayacaq. Hansı sahə daha çox inkişaf edəcək, o sahələrə görə də qərarlar verilməlidir. Bu da iqtisadi strategiya ilə əlaqədardır. Təhsil sistemi elə baza bilikləri verməlidir ki, gənclərimiz buna yiyələne bilsinlər".

Günəli CƏLİLOVA

Yazı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun keçirdiyi müsabiqəyə təqdim edilir.

Bu gün Azərbaycanda turizmin inkişafı üçün lazım olan bütün şərait mövcuddur. İstirahət mərkəzləri, otellərdə istirahət etmək istəyənlər üçün hər bir şərait yaradılıb. Bununla yanaşı, dövlət tərəfindən də turizm sektorunda çalışanlara müəyyən güzəştlər tətbiq olunur.

Eyni zamanda, turizm xidməti göstərən şəxslər və bu sahə üzrə yeni fəaliyyətə başlayan şəxslər üçün vergi güzəştinin tətbiqi nəzərdə tutulur.

Bu barədə Azərbaycan Turizm Bürosunun baş icraçı direktoru Florian Zenqstsmi Azərbaycan Otel Assosiasiyasının II Baş Assambleyasında çıxışı zamanı deyib.

O qeyd edib ki, vergi güzəştlərinin tətbiqi ölkədə turizm biznesinin inkişafına böyük töhfə verəcək: "Turizm haqqında" qanun layihəsinin qəbulu nəticəsində gələn il ərzində çoxlu müsbət dəyişiklik baş verəcək. Azərbaycan turizmi dünyada ötən ilə nisbətən daha yaxşı tanınır. İnternet texnologiyalarının tətbiqi və mətbuat-

Turizm sahəsində yeni işə başlayanlara vergi güzəştləri nəzərdə tutulur

Elçin Rüstəmov: "Vergi güzəştləri turizm şirkətlərinin xərclərini azaldır və onların inkişafını stimullaşdırır"

da aparılan təşviqat bu işə töhfə verib. Şəkidə, Lənkəranda aparılan sörğuların nəticələrinə əsasən, ən aşağı məmnunluq səviyyəsi aviabiletlərin qiyməti, yerli səyahət bazarı və nəqliyyat sisteminin keyfiyyəti ilə bağlıdır. Bu sahədə inkişafın baş verməsinə ehtiyac var. Buna nail olmaq, bu sahədə tövsiyələrin verilməsi üçün növbəti illərdə birgə əməkdaşlığın qurulması qarşıda duran əsas vəzifələrdəndir".

Ekspertlərin fikrincə, turizm xidməti göstərən

şəxslər və bu sahə üzrə yeni fəaliyyətə başlayan şəxslər üçün vergi güzəştinin tətbiq olunması turizm sektorunun inkişafına səbəb olacaq.

"...orta və kiçik sahibkarlığın inkişafına çox böyük töhfə olacaq"

Turizm sahəsi üzrə ekspert Elçin Rüstəmov bildirdi ki, vergi güzəştləri turizm şirkətlərinin xərclərini azaldır və onların inkişafını stimullaşdırır: "Turizmin inkişafına dəstək məqsədilə istifadə olunacaq iqtisadi

alətlər rəngarəngdir. Təmənnasız olaraq dövlət tərəfindən torpaq sahəsi verilə bilər, vergi güzəştləri, ölkəyə turizm sahəsində mütəxəssislərin

cəlb olunmasında da güzəştlər tətbiq oluna bilər, yeni turizm obyektləri üçün xaricdən gətirilən avadanlıqlara tətbiq olunan əksiz dərəcələrinə güzəştlər mümkündür. Bundan başqa, potensialı olan regionlarımız var ki,

onlara az investisiya yatırılır. Həmin regionlarda turizmlə məşğul olan sahibkarlara vergi güzəştləri edilə, hətta bir neçə il gəlir vergisindən azad oluna bilərlər".

Həmsöhbətimiz onu da vurğuladı ki, turizm sektoruna vergi güzəştlərinin tətbiq olunması qeyd olunan sahənin inkişaf etməsinə səbəb olacaq. Xüsusilə də orta və kiçik sahibkarlığın inkişafına çox böyük töhfə olacaq: "Vergi güzəştini qüvvəyə minərsə, bu hal ölkəmizin turizm sənayesinin inkişafına öz təsirini göstərəcək".

Günəl CƏLİLOVA

Azərbaycan elmində gəncləşdirmə siyasəti, gənc alimlərin yetişdirilməsi əsas prioritet kimi götürülsə də, vaxtilə elmin idarə edilməsi sahəsində mövcud olan bir sıra problemlər gənclərin elmə kütləvi axınına müəyyən qədər əngəl olub. Hazırda bu sahədə müşahidə edilən durulaşma gənclərin elmə marağının artmasına səbəb ola bilər.

Yayılan rəsmi məlumatlara görə, Azərbaycanda yaşı 30-a qədər olan cəmi 325 alim var, onların arasında yalnız 30 nəfəri elmlər doktoru adı ala bilib. 30 yaşa qədər elmlər doktoru olanların 26-sının kişi, 4-nün isə qadın olduğu qeyd edilir.

Qaydalara görə, elmlər doktoru elmi dərəcəsinin alınması üçün əvvəlcə fəlsəfə doktoru dərəcəsinin alınması əsas şərtidir.

Bu gün dünyanın elm tutumlu ölkələrinin çoxunda 30 yaşa qədər alimlərin böyük əksəriyyəti elmlər doktoru, professor elmi dərəcəsinə, adına sahibdirlər. Dünya elmində alimlərin gəncləşdiril-

məsi prosesinin sürətlə getdiyi bir vaxtda Azərbaycanda gənc alimlərin sayının belə az olması diqqəti çəkir. Halbuki, Azərbaycanda kifayət qədər savadlı, potensialı gənc var ki, onların elmlər doktoru, professor olması çoxdan baş verməli idi.

Gənc Alim, Aspirant və Magistrlər Cəmiyyətinin sədri, Təhsil Nazirliyi yanında İctimai Şuranın məsul katibi, fizika-riyaziyyat üzrə fəlsəfə doktoru, ali təhsil üzrə tanınmış ekspert İlqar Orucov "Bakı Xəbər"ə açıqlamasında yaşı 30-a qədər olan alimlərin sayının azlığına aydınlıq gətirdi. "Yaşı 30-a qədər olan alimlər gənclər sayılır. Bu kateqoriya aid

İlqar Orucov: "Gənc alimlərin sayının azalması, bu prosesin yaşlıların xeyrinə dəyişməsi Azərbaycan elminin qocalmasının birbaşa göstəricisidir"

olanlar arasında 300-dən artıq alimin olması, əlbəttə, azdır. İllərdir biz bu məsələni qaldırıraq. Əslində, gənc alimlərin yaşı 35 götürülür. Bütün hallarda, elmdə olan gənclərin yaşı hər zaman gündəmdə olub və bu bizim üçün həmişə narahatedici məqamlardan biridir. Yaşı 30-qədər olan gənc alimlərin sayının az olması bizi həmişə ciddi narahat edib. Gənc alimlərin sayının azalması, bu prosesin yaşlıların xeyrinə dəyişməsi Azərbaycan elminin qocalmasının birbaşa göstəricisidir və bu çox zərərli bir tendensiyaadır. Təbii ki, bu elə bir məsələdir ki, gənc alimlərin sayının süni şəkildə artırılması da düzgün deyil. Hesab edirik ki, Azərbaycan elminin vacib məqamlardan biri kəmiyyət yox, keyfiyyət məsələsidir. Çox təəssüf ki, biz keyfiyyətdən elə də

geniş mənada danışa bilmirik. Eyni zamanda, gənclər üçün baryerlər

alimlərin adları orada birinci qeyd edilir. Yeni bu onu göstərir ki, gənc alim-

"Elmi-tədqiqat institutlarında, ali məktəblərdə bəzi yaşlı alimlər öz həmkarı ilə yaşadığı intriqanı gənclərə də yönəldir"

məsələsi yenə də gündəmdədir. Hər zaman biz bu maneələri görürük, yaşlı nəslin nümayəndələrinin elmə gələn gənclərə qarşı müəyyən basqılarını hiss edirik. Bu məsələlər, əlbəttə ki, elmlə məşğul olan gənclərin fəaliyyətinə mənfi təsir göstərir. Açıq deyim ki, yaşlı alimlərin elmdə olması elminin qocalması deməkdir. Onların böyük əksəriyyəti müxtəlif vəzifələri zəbt ediblər, amma heç bir elmi işlə məşğul deyillər. Amma elmi məqalələr çap olunarkən həmin yaşlı

lərə problem yaradan, onların elmi adları, dərəcələri almasına əngəl olan, ilk növbədə, bəzi yaşlı alimlərdir. Bununla bağlı həmişə mövqeyimizi ortaya qoymuşuq. Gəncləri həmişə irəli aparmaq, önə çəkmək lazımdır. Təsəvvür edin ki, 80-85 yaşlı bir adam hansısa bir elmi-tədqiqat institutuna 20-30 il rəhbərlik edir, bu adamın düşüncəsi necə ola bilər? Nədir bu adamları ikiellə elmi müəssisələrin, laboratoriyaların müdiriyyəti vəzifəsindən ya-pışmağa vadar edən? Bu

adamlar gəncləri elmə rəhbərlik edən kadrların arasında görmək istəmir-lər".

İ.Orucov vurğuladı ki, bəzi yaşlı alimlərin dünya elmində gedən proseslərdən, baş verən yeniliklərdən xəbərləri yoxdur, bu adamlar yeniliyə meyl edən gənclərin qarşısını kəsirlər. "Yaşlı, qocalmış alimlər arasında çox ciddi intriqalar var. Onlar bu intriqaları gənclərə də yönəldirlər. Bu alimlər bir-birinə açıq nə işə edə bilmədikdə, heyfəni, qisasını doktorantlardan çıxırlar. İntriqa aparan alimlərdən hansısa birinin elmi rəhbəri olduğu gənc elmi iş müdafiə edərkən digəri ona mane olur. Bu hallar da geniş yayılıb. Elmi-tədqiqat institutlarında, ali məktəblərdə bəzi yaşlı alimlər öz həmkarı ilə yaşadığı intriqanı gənclərə də yönəldir, bu da gənclərin müdafiə edib elmi ad almasına ciddi maneə olur" - deyər İ.Orucov vurğuladı.

İradə SARIYEVA

Son illər dəbə minən arıqlama tendensiya-sı xüsusilə qadınlar arasında geniş yayılıb. Bir sıra hallarda qadın və qızların arıqlama üsulu kimi arıqlatma dərmanlarını, arıqlatma çay və kofelərini seçdiyini müşahidə edirik. Paytaxt apteklərindən aldığımız məlumata görə, qadın və qızlar əsasən arıqlatma dərmanları almaq, yaxud sifariş vermək üçün onlara yaxınlaşırlar.

Onlayn dərman saytlarında da ən çox tələbat olan məhsulların arıqlatma dərmanları olduğu deyilir.

İctimaiyyət arasında dolaşan qeyri-rəsmi məlumatlara görə, son dövrlər Azərbaycanda qadınlar arasında sıx-sıx müşahidə edilən zəhərlənmə hallarının bir çoxu qidalardan deyil, arıqlatma dərmanlarının istifadəsi nəticəsində baş verir. Yeni arıqlatma dərmanlarından davamlı

istifadə edən qadınların müəyyən bir qismi bu dərmanlardan zəhərlənir.

Hətta bir neçə gün əvvəl Bakı Dövlət Universitetinin zəhərlənən tələbələrindən bu vəziyyətə düşməsinə səbəb kimi arıqlama dərmanlarından istifadə edilməsi göstərilir. Dəqiqələşdirilməmiş məlumatlara görə, o qızların arıqlatma dərmanı içməsi ilə bağlı versiyalar var. Biz onların hansı vasitə ilə zəhərlən-

Arıqladan dərmanların son vaxtlar kütləvi zəhərlənmələr törətdiyi barədə fikirlər dolışır...

Rafis Bağirov: "Qadınlar arıqlatma dərmanlarını normadan artıq qəbul etdikləri üçün onlarda zəhərlənmə baş verir"

diyini bilmirik, heç tibbi ekspertiza da qızların zəhərlənmə səbəbi ilə bağlı doğru-düzgün nəticə təqdim etməyib.

Qız və qadınların arıqlatma dərmanlarından zəhərlənməsi nə dərəcədə real görünür? Arıqlatma dərmanları can ala bilərmi?

Mütəxəssislər hesab edirlər ki, arıqlatma dərmanlarından istifadə etmək, arıqladıcı çay və kofeləri mütəmadi olaraq qəbul etmək insan orqanizmində böyük fəsadlar yaradır, maddələr mübadiləsini pozur, bəzən insana bioloji, psixi problem yaradır. Mütəxəssislər hesab

edirlər ki, arıqlatma, eləcə də hamiləliyi pozan dərmanlardan istifadə qadınlara hərtərəfli zərər vurur, bu hətta onların zəhərlənməsinə, bəzən isə həyatlarını itirməsinə səbəb

mütəxəssis qeyd edir ki, sözügedən dərman vasitələrinin tərkibində beyində yerləşən aclıq sistemini blokada almaq gücündə olan maddələr var, o maddələr də insanda iştaha-

"İstənilən dərmanın qəbulunda doza həddi aşılırsa, problem yarada bilər"

olur.

Tanınmış həkim Rafis Bağirov "Bakı-Xəbər"ə bildirdi ki, ümumiyyətlə, normal şəkildə qəbul edilərsə, arıqlatma dərmanının heç bir zəhərləyici riski yoxdur. Bu dərmanların insanları arıqlatmasının mümkün olmadığını deyən

sızlıq yaradır, bunun da nəticəsində arıqlama baş verir. R.Bağirov qeyd etdi ki, yalnız o dərmanı qəbul etməklə və bol qidalanma ilə arıqlamaq mümkün deyil. Bununla belə, R.Bağirovun sözlərinə görə, arıqlatma dərmanları o zaman zəhərlənməyə sə-

bəb ola bilər ki, o normadan artıq qəbul edilsin: "Arıqlatma dərmanları o zaman zəhərlənməyə səbəb ola bilər ki, istifadəçi onu normadan artıq qəbul etsin. İstənilən dərmanın qəbulunda doza həddi aşılırsa, problem yarada bilər. Ümumiyyətlə, istənilən vitamini də normadan artıq qəbul etsən, zəhərlənmə verə bilər. Yaxud adicə suyu normadan artıq istifadə etsək, su zəhərlənməsi baş verir. O zəhərlənmə başqa zəhərlənmədən ağır olur. Görünür, qadınlar arıqlatma dərmanlarını normadan artıq qəbul etdikləri üçün onlarda zəhərlənmə baş verir, normada qəbul etsələr, heç bir zəhərlənmə baş verməz" - deyir R.Bağirov qeyd etdi.

İradə SARIYEVA

Qadınların onlar üçün xarakterik olmayan sahələrə cəlb edilməsi mənfi hal olsa da, təəssüf ki, müəyyən hallarda qadınları bu neqativlərdən qoruya bilmirik. Son illər cəmiyyətimizdə tez-tez eşidilən və arzuolunmaz olan narkokuryerlik işində qadınların da adının hallandırılması acı təəssüf doğurur.

Hətta narkokuryerlik edən bəzi qadınların həbsi xəbərləri də medianın gündəmində yer alıb.

Dövlət Gömrük Komitəsinin Əməliyyat-İstintaq Baş İdarəsinin rəisinin birinci müavini Güloğlan Muradlı mətbuata deyib ki, bəzi kişiler həyat yoldaşlarını narkokuryerliyə məcbur edirlər. Son illər qadınlardan narkokuryer kimi istifadə edilməsi hallarının artdığını deyən qurum rəsmisinin sözlərinə görə, ümumiyyətlə, narkotacirlərin 14 faizini qadınlar təşkil edir: "Tə-

əssüf ki, son dövrlər biz öz həyat yoldaşlarını, qadınları narkotacirliyə sövq edən şəxslərlə tez-tez rastlaşıyıq. Uşaqların dəqiq sayı bilinməsə də, bəzən olur ki, bu işə azyaşlı uşaqların da cəlb olunması faktı ilə üzləşirik".

G.Muradlı onu da əlavə edib ki, cari ilin 11 ayı ərzində daxili bədən boşluğunda narkotik vasitə keçirmə faktı ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 21 fakt artıb: "Ötən il insanların daxili bədən boşluğunda narkotik vasitə keçirmə faktı 87 olub. Bu

Qadınlarımızı narkokuryerə çevirən mafiya strukturları fəallaşır...

Mehriban Zeynalova: "Narkokuryerə çevrilən qadınların çoxunun bu işə könüllü razılığı olmur"

il isə bu göstərici 108-ə çatıb".

"Təmiz Dünya" İctimai Birliyinin sədri Mehriban Zeynalova hesab edir ki, əslində bu problem yeni deyil. Zeynalova baki-xeber.com-a açıqlamasında bildirib ki, Azərbaycanda keçən əsrin 90-cı illərinin əvvəllərindən qadınların narkokuryerliyə məcbur edilməsi prosesi baş verib. M.Zeynalova hesab edir ki, qadınlar bu işə könüllü deyil, ərlərinin təhriki ilə qoşulur, bu isə onların öz ailələrini qorumaq cəhdindən irəli gəlir. Bəzi kişilərin qadınlarından bu şəkildə istifadə edilməsinin səhv addım olduğunu qeyd edən M.Zeynalovanın bildirdiyinə görə, qadınlar narkokuryerliyi könüllü seçmir: "Hələ keçən əsrin 90-cı illərindən bu problem

müşahidə edilməyə başlayıb. Biz 1998, 2000-ci illərdə qadınların ərləri tərəfindən narkokuryerliyə məcbur edilməsi haqqında danışdıq, amma təəssüf ki, buna qərībā baxırdılar. Amma bu gün artıq bu problem özünü daha qabarıq şəkildə göstərir. Qadınların ərləri tərəfindən narkokuryerliyə cəlb edilməsi halları daha çox rayon yerlərində müşahidə edilib. Bu qadınlar ailəsini qorumaq, yaxud da ərinə qorxuduğu üçün ərin tapşırığını yerinə yetiriblər və narkokuryerlik edirlər. İnanmıram ki, bu qadınların çoxu bunu könüllü edib. Əlbəttə, heç bir qadın istəməz ki, başqasının balası narkotikdən istifadə etsin. Bilirsiniz, o vaxtlar qadınlar xırda cinayətlərə görə, çox da həbs edilmirdi. Bu

da mentalitetimizdən irəli gəlirdi ki, qadın həbsə düşməsin. Bundan da bəzi kişiler sui-istifadə edərək yoldaşını bu işə cəlb edirdi. Bu gün isə qanunlar dəyişib, buna baxmayaraq yenə də həyat yoldaşını narkokuryerliyə məcbur edən kişiler, ərlər var".

M.Zeynalova hesab edir ki, o qadınlar narkokuryerlikdən elə də böyük gəlir əldə etmirlər, amma ərlərinin tapşırığı olduğu üçün onu yerinə yetirirlər. Bu halın qarşısının alınması üçün maarifləndirici tədbirlərə ehtiyac olduğunu deyən M.Zeynalova hesab edir ki, qadınlar özü də övladlarının xatirəsinə bu addımı atmamalıdır. "Bu əslində qadının kişidən nə qədər asılı olmasının göstəricisidir. Qadınlar narkokuryerlik

edirsə deyir ki, onların bu işdən böyük qazanc götürmək, dillərə çevirmək istəyi olmur, onun bu hərəkəti ərinin günahını öz üzərinə götürüb onu qorumağa xidmət edir. Yaxud da əri hesab edir ki, sərhəddən keçərkən qadın olduğu üçün arvadının üzərini yoxlamazlar, ona görə ona narkotik verir.

Narkokuryerə çevrilən qadınların çoxunun bu işə könüllü razılığı olmur, onlar bu işi ərlərinin təsiri və təhriki ilə edirlər. Onları ərləri bu işə məcbur edir. Bilirsiniz ki, çox az qadın tapılır ki, başqasının övladının narkotiklə zəhərlənməsini qəbul etsin. Demirəm, indi bir-iki belə qadın ola bilər ki, o özü də istifadəçidir, daşıyıcıdır, bu da var, amma bunların sayı çox ola bilməz" - deyir M.Zeynalova qeyd etdi.

İradə SARIYEVA

"Azercell" "Bakutel" çərçivəsində yeni əməkdaşlıqlara imza atdı

Davamlı texnoloji inkişaf üçün yeni imkanlardan faydalanaraq "Bakutel-2019" Telekommunikasiya Sərgisi çərçivəsində "Azercell" "Ericsson" şirkəti ilə Azərbaycanda 5G-nin inkişafını sürətləndirmək məqsədilə strateji tərəfdaşlığa başlayır. "Bakutel" sərgisinin ilk günü imzalanan Anlaşma Memorandumu 5G ilə bağlı layihələrin, sınaqların sınağı və 2020-2022-ci illər üçün texniki sınaqların fəaliyyət planı xəritəsini əhatə edir.

Bu ilin noyabr ayında "Azercell" tərəfindən Azərbaycanda ilk dəfə olaraq 5G şəbəkəsinin flaqman mağazasında uğurla sınaqdan keçirilməsindən sonra "Azercell" və "Ericsson" Bakı şəhərinin mərkəzində 5G şəbəkəsini sınaqdan keçirməyə davam etdilər. Tərəfdaşlar ziyarətçilərə mobil cihazlarda 5G şəbəkəsindən yararlanmaq imkanı verən, Fəvvarələr Meydanında yerləşən kommersiya-öncəsi 5G pilot zonasını yaratmış oldular.

Ölkənin əsas telekom sərgisi - "Bakutel 2019" tədbirində şirkətlər açıq 5G sürət testi zamanı 1 Gigabit yükləmə həddinə çataraq beşinci nəsil mobil internet bağlantısının inkişaf etmiş imkanlarını nümayiş etdirdilər. Ziyarətçilər Birgə Multisensor Kommunikasiya, 5G konfrans və VR multiplayer oyun zonaları kimi üç 5G demo imkanlarının şahidi oldular.

"Azercell" və "Ericsson" "Bakutel-2019" sərgisində 5G istifadə imkanlarının inkişafını, mədəni sənayesində, kənd təsərrüfatında, istehsalatda, mənzil və kommunal təsərrüfatlarında IoT (Əşyaların interneti) texnologiyasının tətbiqi daxil olan, amma bununla məhdudlaşmayan 5G kommersiya-öncəsi pilot zonasını genişləndirmək planını əhatə edən Anlaşma Memorandumu imzaladılar. "Şirkət olaraq, biz hər zaman gələcəyin qurulmasını prioritet tutub, ən son texnoloji yeniliklər dövründə yüksək sürətli mobil internet və daimi innovativ həllər təqdim etməyə hədəflənirik. Daimi tərəfdaşımız "Ericsson" ilə birlikdə "Azercell" ölkədə ilk 5G pilot şəbəkəsini istifadəyə verərək, özünü dünyanın mobil bazarındakı liderləri ilə bərabər səviyyəyə çatdırdı. İnancımız ki, 5G mobil internet bağlantısı üçün böyük bir addım olmaqla yanaşı, müəssisə və sənaye sahələrində daha yüksək məhsuldarlıq, effektivlik və müsbət müştəri təcrübəsi qazandırmaq üçün yeni imkanlar açacaqdır", - deyir "Azercell"-in prezidenti Vahid Mürsəliyev bildirib.

"Azercell"-in hazırda mövcud ən qabaqcıl telekommunikasiya texnologiyası olan 5G dünyasına səyahətdə dəstək göstərməkdən məmnunuq. Hazırda, "Ericsson" tərəfindən təchiz edilmiş 24 canlı 5G şəbəkəsi dörd qitənin 14 ölkəsində istifadəyə verilmişdir. Bu ölkələrdə istehlakçılar 5G satış xidmətlərindən çox razıdırlar, bu texnologiya çox sürətlə yayılır. Bu gün Azərbaycandakı əsas tərəfdaşımız olan "Azercell" ilə birlikdə 5G-nin verə biləcəyi daha geniş imkanlar, innovativ həllər və təbiiqlərə yol açmaqdan qürur duyuruq", - "Ericsson"-un Şərqi Avropa və Orta Asiya bölgəsi üzrə prezidenti Sebastian Tolstoy qeyd edib. Qeyd edək ki, sərgi çərçivəsində, "Azercell" şirkətinin prezidenti Vahid Mürsəliyev, həmçinin, "SmartCell" həllinin tətbiqi ilə bağlı Neqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi Məlumat Hesablama Mərkəzinin direktoru Elnar Əsədov ilə Anlaşma Memorandumu imzalayıb. Məlumat üçün bildirik ki, "SmartCell" - üz tanıma texnologiyası (Face ID) ilə mobil nömrələrin satışını həyata keçirən rəqəmsal nömrə satışı sistemidir.

"Azercell" Azərbaycanı yeni bağlantı erasına hazırlamaq vədəsinə sadıq qalaraq yerli və beynəlxalq şirkətlərlə yeni əməkdaşlıq layihələrini genişləndirəcək.

Daha ətraflı məlumat üçün news@mcs.az ünvanına müraciət edə bilərsiniz.

Elan

Şəki rayonu, Cəyirli kənd sakini Əsgərov Rizvan Söhrab oğlunun və ailə üzvlərinin adına verilmiş JN: 422 sayılı torpağa mülkiyyət hüququna dair dövlət aktı itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Əmirbəyova Alidə Ağami qızının adına, Bakı şəhəri, Suraxanı rayonu, Əmircan qəsəbəsi, Pravda döngəsi, dalan 2, ev 2 "a" ünvanına verilmiş qeydiyyat vəsiqəsi (seriya FM №040993) itdiyi üçün etibarsız sayılır.

"Bakcell" "Bakutel-2019" sərgisində: ən üstün şəbəkə və müştəri təcrübəsi

"Bakcell" şirkəti 25-ci Yubiley Azərbaycan Beynəlxalq Telekommunikasiya, İnnovasiya və Yüksək Texnologiyalar Sərgisində iştirak edir.

Şirkət öz ənənəsinə sadıq qalaraq, bu il də öz stendində Azərbaycanın ən böyük mobil şəbəkəsini və ən sürətli mobil internet xidmətini, özünün son nailiyyətlərini, məhsul və xidmətlərini nümayiş etdirir, həmçinin, bir sıra əyləncəli tədbirlər, maraqlı oyunlar və müsabiqələr təşkil edir.

Bundan əlavə, "Bakcell" öz stendində şirkət üçün yeni ayrılan "099" prefiksini də yaxın gələcəkdə istifadəyə veriləcəyini elan edir.

Ən üstün əhatə dairəsi və ən sürətli mobil internet
"Bakutel-2019" sərgisində quraşdırılmış "Bakcell" stendinin qonaqları ölkədə ən geniş əhatə dairəsinə malik olan, tanınmış OOKLA şirkəti tərəfindən sınaqdan keçirilərək ardıcıl olaraq 3 dəfə Azərbaycanın ən sürətli mobil şəbəkəsi adına layiq görülmüş "Bakcell" şəbəkəsinin imkanları ilə tanış olmaq fürsəti qazanacaqlar.

Bu gün 8000-dən artıq baza stansiyası vasitəsilə "Bakcell" şəbəkəsi əhalinin 99%-ni, ölkə ərazisinin isə 93%-ni (işğal olunmuş ərazilər istisna olmaqla) əhatə edir. Şirkət əhatə dairəsi və trafik buraxma qabiliyyəti baxımdan ölkənin ən geniş və sürətli 4G şəbəkəsinə malikdir.

"Mənim Bakcellim": virtual müştəri xidməti mərkəzi

Bundan əlavə, sərgi ziyarətçiləri ölkənin telekommunikasiya bazarında ilk virtual müştəri xidmətləri aləti olan "Mənim Bakcellim" mobil tətbiqetməsi ilə tanış olmaq, mobil əlavəni sınaqdan keçirib onun maraqlı və unikal funksiyaları barədə məlumat almaq imkanına malik olacaqlar. "Mənim Bakcellim" abunəçilərə məlumat mərkəzinə zəng etmədən və müştəri xidməti mərkəzinə getmədən mobil nömrə ilə istənilən əməliyyatı həyata keçirmək imkanı verir. "Mənim Bakcellim" istifadəçilərə maksimum şəffaflıq və rahatlıq, zəng olunmuş nömrələrin siyahısı, zənglərin vaxtı və müddəti və sərf olunmuş məbləğlər daxil olmaqla nömrənin istifadə tarixçəsinə aid bütün məlumatlara tam nəzarət imkanı və hətta onlayn çat kimi üstünlükləri təqdim edir.

"AppLab": Azərbaycan gəncləri üçün yeni imkanlar

"Bakcell" stendində, həmçinin, ideyaların, mobil tətbiqlərin və texnologiyaların pilot variantından istifadəyə tam hazır məhsul variantınadək çatdırılmasında gənc yerli developerlərə kömək edən "AppLab" proqramı və bu proqram çərçivəsində startaplar tərəfindən yaradılmış 2 layihə təqdim edilir. Buradakı "ToWaves" ortaqlar və oxşar fikirləri olan insanları bir araya gətirən şəbəkədir. "Bon.az" isə istifadəçilərin onlayn alış-verişdən "cashback" əldə etməsi üçün yaradılan sistemdir.

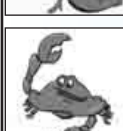
"Bakcell" və "Ulduzum"dan çoxlu hədiyyələr

"Bakcell" şirkətinin "Bakutel-2019" stendinin ziyarətçiləri sərgidən əyləncəsiz ayrılmayacaqlar. Onlar "Ulduzum" loyallıq tərəfindən təşkil edilmiş oyunda iştirak edib şənlənməyə, hədiyyələr qazanmağa və "Bakcell" şirkətinin bu maraqlı loyallıq proqramı barədə məlumatlanmağa dəvət olunacaqlar.

Bundan əlavə, "Bakcell" stendində Virtual Reallıq oyunlarını oynamaq və lotereyalarda iştirak edib çoxlu hədiyyələr qazanmaq da olar.

***

Mehriban və əyləncə dolu bir mühitdə ölkənin ən üstün şəbəkə və müştəri təcrübəsi barədə məlumat alıb unudulmaz təəssüratlar əldə etmək üçün "Bakcell" şirkəti "Bakutel-2019" sərgisinin bütün ziyarətçilərini öz sərgi stendinə dəvət edir.

Qoç - Diqqəti işə cəlb etməklə uğurlar əldə etmək olar. Danışıqlar aparmaq, əməkdaşlığa başlamaq və işgüzar səfərlər üçün münsib gündür. İş partnyorlarınızla fikir ayrılıqları mümkündür.

Buğa - Siz bu çətin gündə qarşısına qoyduğunuz məqsədlərə çatmağa bilən azsayılılara aiddiniz. Hər şey sizin inadkarlığınızdan asılıdır. Həminin və hər şeyin əleyhinizə olduğu bir vaxtda da təslim olursunuz.

Əkizlər - Çətin vəziyyətdən qalib kimi, yalnız çətinliklərdən qorxmayan və açılmayan qapını dəfələrlə döyməyə hazır olan adamlar çıxmağa başlayırlar. İstənilən məqsədə çatmaq üçün böyük enerji sərfi tələb olunur.

Xərçəng - Yeknəsək və danıxdırıcı gündür. Həyatınıza müxtəliflik gətirmək, ərafdakıları "oyatmaq" istəməzsiniz də, bu, yaxşı heç nə verməz. Sizin ideyalarınız yalnız mənfəi reaksiya doğuracaq.

Şir - Gün çoxsaylı çətinlik və sınaqlar gətirəcək. Gününcə çətin keçəcək. Sevdindirici bir şey var - yanınızda bel bağlanası adamlar yox deyil. İşgüzar görüşlər də ümidlərinizi doğrultmayacaq.

Qız - Hətta, kimsə özündə bir balaca əmək entuziazmı tapsa belə, təkbaşına hüner göstərməli olacaq. Bu isə uğur şanslarını əhəmiyyətli dərəcədə azaldır. Enerjili həmfikir tapmaq ehtimalı isə yox dərəcəsindədir.

Tərəzi - Öz təbəlliyinizlə mübarizə aparmalı olacaqsınız. Bu gün işgüzar fəallıq aşağı səviyyədədir, həllini gözləyən vəzifələr isə az deyil. Köməkçiləriniz etimadı doğrultmayacaq və başa düşəcəksiniz ki, hər şeyin öhdəsindən özünüz daha yaxşı gələ bilərsiniz.

Əqrəb - Gün əlverişsiz emosional fonu ilə fərqlənəcək. Bu, bir çox münasibətlərdə, ilk növbədə, romantik münasibətlərdə gərginliyə səbəb olacaq. Barışmaq isə olduqca çətin olacaq.

Oxatan - Yeni başlanğıclar üçün əlverişsiz gündür. Lakin köhnə layihələri sona çatdırmağa biləcəksiniz. Çünki, qarşıdakı günlərdə neqativ tendensiyaların təsiri güclənəcək və bununla bağlı problemlər yarana bilər.

Oğlaq - Sizi ağır gün gözləyir. Siz çətinliklərə hazır olsanız belə, bu qədər ciddi vəziyyətlə qarşılaşacağınızı qabaqcadan ağılıza da gətirə bilməzsiniz. Rəhbərlik və işgüzar mühitlə münasibətləriniz kəskinləşəcək.

Dolça - Uğurlu və məhsuldar gündür. Daha çox işləyin və əməyinizin mükafatı sizi məyus etməyəcək. Zəngin fantaziyalarınız sayəsində başqalarının həll edə bilmədikləri problemlərdən çıxış yolu tapa bilərsiniz.

Balıqlar - Kifayət qədər çətin gündür. Birbaşa fəaliyyət göstərmək heç cür mümkün olmur, manevrlər etmək, fəndirliyə əl atmaq lazımdır. Təəssüf ki, intriqlər meydanında bədxahlarınız daha yaxşı oynayırlar.

Qoroskop Rusiya və Qərb astroloqlarının proqnozları əsasında hazırlanıb

Ata qızı ilə evlənmək istəyəne 300 qara donuz vəd etdi

Çinin Henan şəhərindən olan 24 yaşlı Cang Ciyuan adlı gəncin ailə qurmaması atasını ciddi şəkildə narahat edib.

"Milli.Az" xəbər verir ki, 3 il əvvəl Cang universiteti bitirərək, valideynlərinə kömək etmək üçün doğma şəhərinə qayıdıb. O, ailəsinə donuz yetişdirmə işlərində kömək edir. Cang şəhər bazarda donuz əti satır, sonra tövləni təmizləyir və heyvanları yedirir. Qız artıq 24 yaşındadır. Buna görə, atası onun ailə qurmaq məsələsini öz əlinə almağa qərar verib. O, qızı ilə evlənmək şəxsə 300 dəne qara donuz vəd edib. Cang həsəd aparılan bir gəlin namizədi hesab edilə bilər, çünki, Çində donuz etinin qiyməti günbəgün artır.

Hazırladı: Ramil QULİYEV

Baş redaktor: Aydın Quliyev

Baş redaktorun müavini:
Tahir Tağıyev

Redaksiyanın ünvanı: Bakı şəhəri,
Mətbuat pr. 529-cu məhəllə, 6-cı mərtəbə

Tel-faks:
510-87-40; 510-87-38; 510-87-39

e-mail: azer22@mail.ru

Reyestr № 0106-P219-45846

Qəzet həftədə 5 dəfə çıxır.
(Bazar və bazar ertəsinə başqa).
«BZ»-də çap olunur.

Sifariş: №2514

Tiraj: 3050

Qəzetdə «Olaylar» və «Trend» informasiya agentliklərinin materiallarından istifadə edilir.

Reklam mətninə görə qəzet məsuliyyət daşıyır.